

3. Vývoj zemědělství a lesnictví v Karlovarském kraji

3.1. Zemědělství

Primární sektor má v Karlovarském kraji méně významné postavení ve srovnání s ostatními kraji ČR. Nižší podíl zemědělství a lesnictví na hrubé přidané hodnotě byl v roce 2007 zjištěn v krajích: Hl. m. Praze (0,2 %), Ústeckém (1,4 %), Moravskoslezském (1,5 %) a Zlínském (2,4 %). Zatímco v Karlovarském kraji činil podíl primárního sektoru na HPH 2,6 %, celostátní průměr byl 2,4 %.

Z hlediska **zaměstnanosti** se podíl tohoto odvětví postupně snižuje. Jestliže tvořili v roce 2000 zaměstnaní v zemědělství a lesnictví podle výběrového šetření pracovních sil 2,3 % ze všech zaměstnaných v kraji, v roce 2007 byl tento podíl již pouze 1,6 %. Proti republikovému průměru je tento podíl v Karlovarském kraji nižší o 2,0 procentní body. Podrobnější údaje o pracovnících ve vybraném segmentu zemědělských subjektů poskytuje strukturální šetření v zemědělství, jehož výsledky jsou rovněž součástí této kapitoly.

Strukturální šetření v zemědělství (plošné zjišťování Agrocensus 2000 a výběrová zjišťování FSS 2003, 2005 a 2007) proběhla ve všech členských státech EU. Do zjišťování se zahrnují zemědělské podniky, jejichž zemědělsky využitá půda činí nejméně jeden hektar. V případě, že tyto hodnoty nedosahují, zařadí se zpravodajské jednotky do šetření pouze za předpokladu, že produkují určitou část na prodej nebo splňují některou fyzickou prahovou hodnotu. Počínaje rokem 2000 byly stanoveny prahové hodnoty¹⁾ pro zařazení zemědělských podniků mezi zpravodajské jednotky.

Zjišťování se týká jak právnických, tak fyzických osob. Všechny podniky právnických osob a podniky fyzických osob mající SGM²⁾ ≥ 600 tisíc Kč podléhají plošnému zjišťování. Ostatní zpravodajské jednotky z řad fyzických osob jsou do výběru zařazeny na základě stratifikovaného oblastního výběru³⁾. Získané údaje jsou dopočteny na základní soubor (zemědělství ČR) podle sídla podniku. Poskytují tak základní informace o velikosti, struktuře a vývoji zemědělských podniků, jejich vybavenosti, způsobu hospodaření – konvenční, ekologické hospodaření, výrobní orientaci a v neposlední řadě také o nezemědělských činnostech.

Tab. 3.1.1 Počty hospodařících subjektů a obhospodařovaná půda v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Subjekty (podniky)				Obhospodařovaná zemědělská půda		z toho orná půda	
	celkem	podíl kraje na úhrnu ČR (%)	z celku vlastnictví (%)		celkem (ha)	podíl kraje na úhrnu ČR (%)	celkem (ha)	podíl kraje na úhrnu ČR (%)
			fyzické osoby	právnícké osoby				
Česká republika	39 396	100,0	92,5	7,5	3 518 073	100,0	2 567 311	100,0
v tom kraje:								
Hl. město Praha	308	0,8	82,5	17,5	30 281	0,9	18 261	0,7
Středočeský	4 455	11,3	91,1	8,9	547 398	15,6	480 914	18,7
Jihočeský	4 025	10,2	90,9	9,1	422 650	12,0	261 094	10,2
Plzeňský	2 214	5,6	91,4	8,6	313 195	8,9	206 952	8,1
Karlovarský	507	1,3	85,4	14,6	99 544	2,8	40 610	1,6
Ústecký	1 837	4,7	91,1	8,9	209 576	6,0	150 267	5,9
Liberecký	1 472	3,7	92,9	7,1	91 129	2,6	37 750	1,5
Královéhradecký	2 434	6,2	91,8	8,2	234 714	6,7	170 210	6,6
Pardubický	2 315	5,9	92,2	7,8	228 925	6,5	177 388	6,9
Vysočina	3 863	9,8	92,4	7,6	373 301	10,6	291 716	11,4
Jihomoravský	8 165	20,7	94,9	5,1	362 937	10,3	325 243	12,7
Olomoucký	1 885	4,8	90,1	9,9	241 154	6,9	180 271	7,0
Zlínský	3 024	7,7	95,1	4,9	149 889	4,3	96 279	3,8
Moravskoslezský	2 892	7,3	94,3	5,7	213 379	6,1	130 355	5,1

¹⁾ výměra od 1 ha obhospodařované zemědělské půdy vlastní nebo pronajaté, nebo plocha od 1 500 m² intenzivních plodin (sady, zelenina, květiny), nebo 1 000 m² vinic, nebo 300 m² skleníků a pařenišť, nebo chov alespoň 1 kusu skotu, nebo 2 kusy prasat, nebo 4 kusy ovcí a koz, nebo 50 kusů drůbeže, nebo 100 kusů králíků, popř. kožesinových zvířat.

²⁾ SGM (Standard Gross Margin, Standardní příspěvek na úhradu) vyjadřuje ekonomický přínos jednotky produkce rostlinné a živočišné výroby. Je stanoven na 1 ha každé plodiny rostlinné výroby a jeden kus jednotlivých kategorií zvířat. Jeho hodnota odpovídá standardní hodnotě produkce z 1 ha dané plodiny, nebo 1 kusu dané kategorie zvířat po odpočtu specifických (variabilních) nákladů na produkci této výroby. Standardní příspěvky na úhradu jsou stanoveny v jednotlivých zemích EU pro všechny plodiny a kategorie zvířat podle reálných podmínek dané země a jsou pravidelně aktualizovány. Standardní příspěvky ČR zpracovává Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky (VÚZE), od 1. 7. 2008 Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI).

³⁾ Podrobnější informace o tvorbě výběrových souborů a metodice dopočtu jsou součástí publikace ČSÚ 2126-08 Strukturální výsledky za zemědělství v roce 2007, str. 10 – 11.

Ze Strukturálního šetření FSS 2007 vyplynulo, že z celkového počtu zemědělských podniků v České republice, jejichž produkce neslouží pouze pro vlastní spotřebu, jich pouze 1,3 % sídlí v Karlovarském kraji.

Mírně výraznější podíl měly podniky z Karlovarského kraje na celostátní výměře obhospodařované zemědělské půdy (2,8 %) a orné půdy (1,6 %). Je třeba vést v patrnosti, že podniky sídlící v kraji mohou hospodařit i na půdě ležící mimo kraj a naproti tomu v kraji mohou mít půdu i podniky sídlící mimo kraj⁴⁾. V další části této kapitoly je pod pojmem podíl (průměr apod.) Karlovarského kraje míněn podíl (průměr) podniků se sídlem v Karlovarském kraji.

Od roku 2000 se **výměra obhospodařované zemědělské půdy** v kraji zvýšila o 7 389 ha, přitom výměra orné půdy se snížila o 1 062 ha. Celostátně se snížila v období 2001 – 2007 výměra zemědělské půdy o 3,4 % a výměra orné půdy o 6,9 %. Karlovarský kraj byl jediným s krajem Hl. město Praha, kde došlo k nárůstu obhospodařované zemědělské půdy. Bohužel toto navýšení v Karlovarském kraji nebylo způsobeno absolutním nárůstem, ale vlivem změny sídla vlastníků. Stupeň zornění poklesl v kraji z 45,2 % v roce 2000 na 40,8 % v roce 2007, čímž kraj dosáhl nejnižšího zornění v republice (zornění ČR 73,0 %).

Ze strukturálního šetření vyplynulo, že se v kraji podniky častěji zaměřují na živočišnou výrobu, výrazněji se to projevuje u podniků fyzických osob, ale i u podniků právnických osob v kraji převažuje živočišná výroba.

Tab. 3.1.2 Převažující zaměření hospodařících subjektů v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Podniky fyzických osob					Podniky právnických osob				
	celkem	v tom zaměření (%)				celkem	v tom zaměření (%)			
		převažující rostlinná výroba	převažující živočišná výroba	rostlinná kombinovaná se živočišnou	rybolov, chov ryb apod.		převažující rostlinná výroba	převažující živočišná výroba	rostlinná kombinovaná se živočišnou	rybolov, chov ryb apod.
Česká republika	35 454	41,5	29,7	28,0	0,1	2 940	32,4	23,2	43,6	0,5
v tom kraje:										
Hl. město Praha	254	62,2	29,9	6,7	-	54	46,3	29,6	24,1	-
Středočeský	4 055	45,8	23,2	30,5	0,1	398	41,2	17,6	40,5	-
Jihočeský	3 659	24,1	43,2	31,6	0,3	366	16,9	35,5	46,2	1,1
Plzeňský	2 023	26,2	37,7	34,9	0,2	191	18,3	19,9	61,3	0,5
Karlovarský	433	15,5	54,7	27,7	0,2	74	32,4	36,5	31,1	-
Ústecký	1 674	56,9	29,0	12,9	0,2	163	53,4	23,9	22,7	-
Liberecký	1 367	27,1	47,9	24,1	0,1	105	20,0	35,2	44,8	-
Královéhradecký	2 235	36,0	38,6	24,8	0,1	199	25,1	29,1	44,2	1,0
Pardubický	2 134	22,8	54,2	22,4	-	181	26,5	26,5	47,0	-
Vysočina	3 568	24,6	22,0	52,2	0,0	294	17,0	16,0	66,0	1,0
Jihomoravský	6 750	76,8	6,9	16,1	-	415	57,3	12,3	29,4	0,2
Olomoucký	1 699	38,6	29,5	31,5	0,1	186	31,2	17,7	51,1	-
Zlínský	2 875	33,9	43,3	21,8	0,0	149	28,2	33,6	38,3	-
Moravskoslezský	2 727	33,6	29,2	36,8	0,1	165	29,7	23,0	44,2	1,8

V České republice obhospodařují **právnické osoby** 70,6 % zemědělské půdy, a to převážně akciové společnosti (25,2 % z celkové plochy zemědělské půdy). V Karlovarském kraji byla v roce 2007 největší plocha obhospodařována také právnickými osobami (60 %), a to společnostmi s ručením omezeným (45,5 % z celkové plochy zemědělské půdy). Podniky **fyzických osob** hospodařily na 40 % zemědělské půdy.

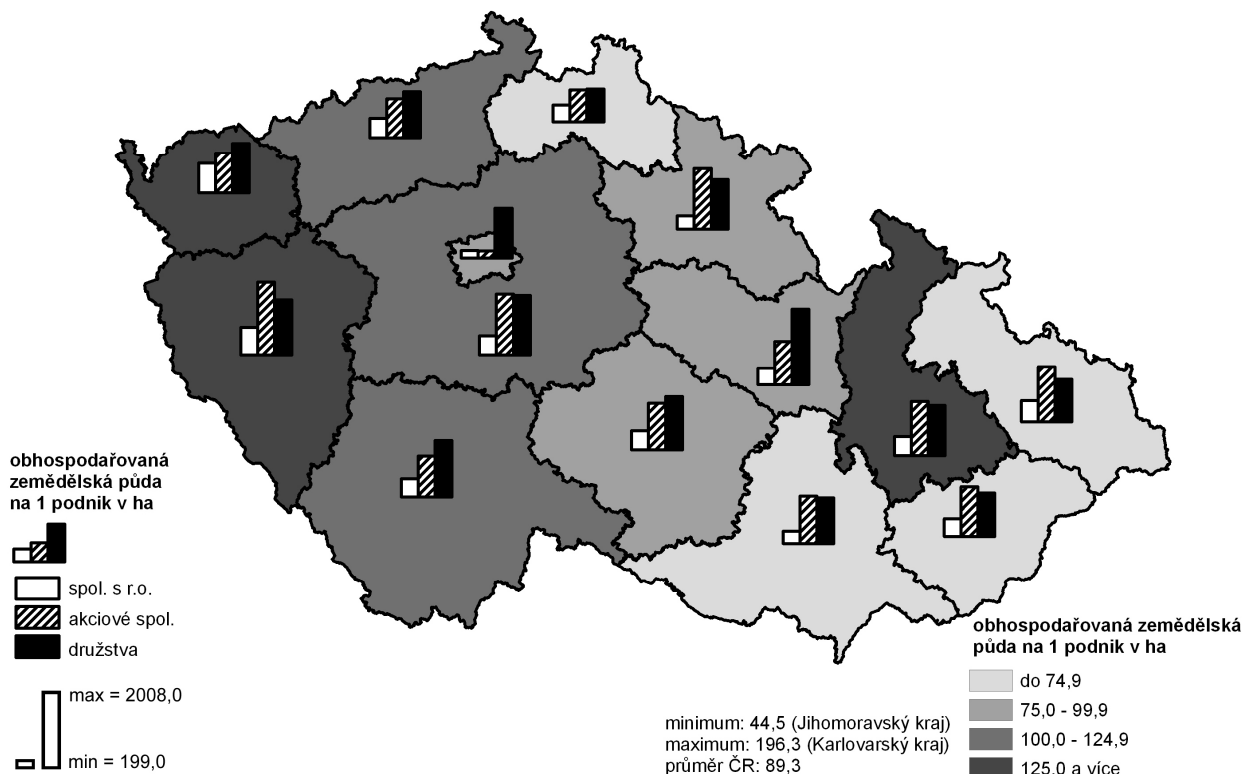
Největší výměru zemědělské půdy v rámci Karlovarského kraje obhospodařují subjekty sídlící v okrese Cheb (45,5 %), **podíl obhospodařované orné půdy** dokonce překračuje jednu polovinu krajského úhrnu (52,4 %). Naproti tomu podíl sokolovského okresu dosahuje pouze jedné šestiny krajského úhrnu obhospodařované zemědělské půdy. Vzhledem ke specifickému charakteru oblasti (těžba uhlí) je podíl Sokolovska na obhospodařované orné půdě velmi nízký (7,2 %).

Značné rozdíly jsou v kraji mezi **průměrnou velikostí zemědělských podniků** fyzických a právnických osob. Na tom, že průměrná velikost podniků fyzických osob v kraji vysoce přesahuje republikovou úroveň, se podílejí zemědělci ve všech okresech Karlovarského kraje. Nad průměrnou hodnotu velikosti podniků právnických osob se dostaly jen podniky okresu Karlovy Vary (o 97,2 ha).

⁴⁾ podrobné metodické vysvětlivky jsou součástí publikace ČSÚ 2129-08 **Strukturální výsledky za zemědělství v roce 2007 podle územního členění**, str. 1 - 12

1. Průměrná velikost zemědělských podniků podle právní formy v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

V Karlovarském kraji byl v roce 2007 zjištěn podprůměrný podíl zemědělské půdy, kterou si podniky najaly od jiných vlastníků. Z celkové výměry zemědělské půdy, na které v kraji hospodaří fyzické osoby, měli zemědělci najato od jiných vlastníků 45,0 % (průměr ČR 59,2 %), u právnických osob byl krajský průměr 84,5 % (průměr ČR 93,4 %). V úhrnu za všechny šetřené zemědělské subjekty v kraji byl zjištěn podíl najaté obhospodařované zemědělské půdy 68,8 %, podíl najaté orné půdy byl ještě o 9,7 procentního bodu vyšší. V kraji bylo nejrozšířenější hospodaření na najaté zemědělské půdě v okrese Cheb, nejméně rozšířené u orné i zemědělské půdy v okrese Sokolov.

Tab. 3.1.3 Obhospodařovaná půda fyzickými a právnickými osobami v okresech Karlovarského kraje v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Obhospodařovaná zemědělská půda (ha)						Obhospodařovaná orná půda (ha)			
	celkem	v tom podle druhu vlastnictví				z celku podle vlastnictví půdy (%)		celkem	z toho podle vlastnictví půdy (%)	
		podniky fyzických osob		podniky právnických osob		vlastní	najatá od jiných		vlastní	najatá od jiných
		celkem	na 1 podnik	celkem	na 1 podnik					
Karlovarský kraj	99 544	39 684	91,6	59 860	808,9	31,2	68,8	40 610	21,5	78,5
v tom okresy:										
Cheb	45 275	15 655	79,9	29 620	759,5	26,9	73,1	21 295	19,5	80,5
Karlovy Vary	39 418	15 879	107,3	23 539	941,6	30,5	69,5	16 377	20,7	79,3
Sokolov	14 850	8 149	91,6	6 701	670,1	46,6	53,4	2 938	41,4	58,6

Do celkového počtu pracovníků v zemědělství se ve strukturálním šetření započítávají u subjektů ve vlastnictví fyzických osob nejen hospodáři a pravidelně pracující zaměstnanci, ale i pomáhající členové rodiny bez ohledu na to, zda na farmě pracují pravidelně či jen příležitostně. V podnicích právnických osob byli započítáni pravidelně pracující zaměstnanci i pracující majitelé. Z celkového počtu 192 tisíc pracovníků v zemědělství (bez sezónních) jich bylo nejvíce sečteno v Jihomoravském, Středočeském kraji a na Vysočině.

Velikostní struktura zemědělských podniků podle počtu pracovníků se v Karlovarském kraji liší od republikového průměru v tom, že jsou v kraji méně zastoupeny podniky s 1 – 5 pracovníky. Nadprůměrně jsou zastoupeny podniky s 6 – 49 pracovníky, tyto podíly jsou nejvyšší mezi všemi kraji ČR.

Tab. 3.1.4 Zemědělské podniky podle počtu pracovníků v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Počet podniků celkem	v tom s počtem pracovníků (%)							
		1 - 5	6 - 9	10 - 19	20 - 24	25 - 49	50 - 99	100 - 199	200 a více
Česká republika	39 396	90,7	3,8	1,8	0,5	1,4	1,1	0,5	0,1
v tom kraje:									
Hl. město Praha	308	89,9	4,5	3,6	1,0	-	0,6	0,3	-
Středočeský	4 455	90,5	3,4	1,7	0,7	1,7	1,1	0,7	0,2
Jihočeský	4 025	90,1	3,8	2,0	0,4	1,7	1,5	0,4	0,0
Plzeňský	2 214	91,0	2,6	1,6	0,5	2,0	1,4	0,9	0,0
Karlovarský	507	86,6	5,5	4,5	0,6	2,0	0,6	0,4	-
Ústecký	1 837	88,7	4,5	3,4	0,5	1,7	0,8	0,4	-
Liberecký	1 472	91,0	4,0	2,6	0,5	1,2	0,5	0,1	-
Královéhradecký	2 434	90,1	3,8	1,8	0,6	1,7	1,0	0,8	0,1
Pardubický	2 315	89,5	4,3	1,6	0,6	1,3	1,8	0,6	0,2
Vysočina	3 863	88,7	4,5	1,8	0,5	1,7	1,8	0,8	0,2
Jihomoravský	8 165	92,9	3,3	1,3	0,4	0,9	0,7	0,4	0,1
Olomoucký	1 885	87,3	4,5	2,2	0,5	2,1	2,1	1,0	0,2
Zlínský	3 024	92,7	3,9	1,1	0,3	0,8	0,9	0,3	0,0
Moravskoslezský	2 892	91,2	3,9	2,1	0,3	1,1	0,9	0,4	0,1

Zemědělské podniky sídlící v kraji zaměstnávaly ke konci září roku 2007 celkem 2 224 pracovníků. V rámci ČR patří Karlovarský kraj mezi území s nejnižším podílem pracovníků v zemědělství ve věku 65 a více let. Zastoupení mladých lidí do 24 let je v Karlovarském kraji nejvyšší v ČR a republikový průměr překračuje o 1,2 procentního bodu. V porovnání se strukturálním šetřením z roku 2005 se v kraji mírně zvýšil počet pracovníků (nepřepočtený na plně zaměstnané), a to v nejmladších a nejstarších věkových kategoriích.

Podle počtu odpracovaných hodin v období od října 2006 do září 2007 byli pracovníci přepočtení na plně zaměstnané (1 800 hodin za rok). Přepočtený počet pracovníků v zemědělství je celostátně o 30 % nižší než počet pracovníků ve fyzických osobách. Příčinou je nejen sezónnost zemědělských prací, ale i struktura pracujících na rodinných farmách, kde je velmi rozšířená výpomoc dalších členů rodiny farmáře.

Tab. 3.1.5 Pracovníci v zemědělství podle věku v krajích ČR k 30. 9. 2007^{*)}

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Pracovníci v zemědělství (fyzické osoby)					Přepočtený počet osob na plně zaměstnané (AWU)	Obhospodařovaná půda na 1 plně zaměstnaného pracovníka AWU (ha)	
	celkem	v tom podíl osob (%) ve věku					zemědělská	orná
		do 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let	65 a více let			
Česká republika	191 939	5,9	34,0	52,3	7,8	133 957	26,3	19,2
v tom kraje:								
Hl. město Praha	1 223	4,1	35,2	52,2	8,6	941	32,2	19,4
Středočeský	23 633	5,3	34,2	53,2	7,3	18 052	30,3	26,6
Jihočeský	19 169	5,9	33,4	52,9	7,8	13 880	30,5	18,8
Plzeňský	11 854	4,6	33,0	56,5	5,9	9 326	33,6	22,2
Karlovarský	2 224	7,1	35,2	51,7	6,0	1 691	58,9	24,0
Ústecký	8 008	6,1	35,0	52,4	6,4	5 911	35,5	25,4
Liberecký	5 483	6,7	35,4	48,5	9,4	3 520	25,9	10,7
Královéhradecký	13 005	5,6	33,5	53,0	7,8	9 365	25,1	18,2
Pardubický	13 375	6,1	36,0	51,6	6,3	10 021	22,8	17,7
Vysočina	22 830	6,1	35,1	51,0	7,7	16 181	23,1	18,0
Jihomoravský	33 882	5,9	32,2	51,9	10,0	19 560	18,6	16,6
Olomoucký	12 721	5,9	35,3	54,1	4,8	9 517	25,3	18,9
Zlínský	11 659	6,5	32,9	50,2	10,4	7 297	20,5	13,2
Moravskoslezský	12 870	7,0	34,6	50,5	7,9	8 694	24,5	15,0

^{*)} bez sezónních pracovníků

Ve všech okresech kraje jsou nejpočetnější **kategorii pracovníci** ve věku 45 – 64 let. V okresech Cheb a Sokolov převažuje počet pracovníků ve věku 65 let a více nad mladými pracovníky do 24 let. Mladí lidé do 24 let jsou nadprůměrně zastoupeni v okrese Karlovy Vary a jejich podíl zde oproti roku 2005 ještě vzrostl (o 3,7 procentního bodu). Nárůst mladých lidí do 24 let proti roku 2005 byl zaznamenán i ve zbývajících dvou okresech. Nejvyšší podíl pracovníků starších než 65 let je v okrese Cheb.

Po přepočtu na **plně zaměstnané** bylo v kraji sečteno 1 691 pracovníků v zemědělství, což je o 127 méně než v roce 2005. Největší pokles byl zaznamenán v okrese Karlovy Vary (152 pracovníků), naopak v okrese Cheb došlo k nárůstu o 5 pracovníků. Z hlediska struktury pracovníků podle počtu odpracovaných hodin byly též zjištěny územní rozdíly. Nadprůměrný podíl pracovníků s počtem odpracovaných hodin méně než 450 za rok byl zjištěn v okrese Sokolov. Zaměstnaní na plnou pracovní dobu byli nejvíce zastoupeni v okresech Cheb a Karlovy Vary.

Tab. 3.1.6 Pracovníci v zemědělství podle věku v okresech Karlovarského kraje k 30. 9. 2007^{*)}

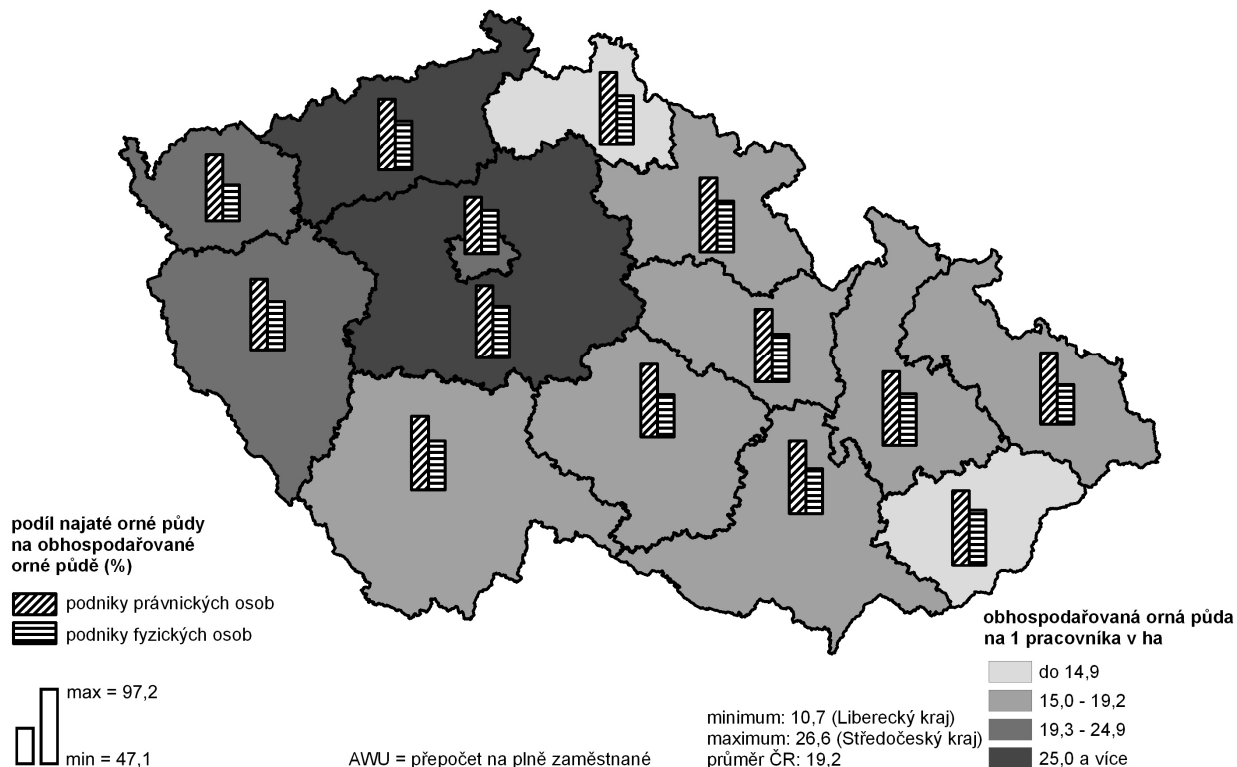
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Pracovníci v zemědělství (fyzické osoby)					Přepočtený počet osob na plně zaměstnané (AWU)	Obhospodařovaná půda na 1 plně zaměstnaného pracovníka AWU (ha)	
	celkem	v tom podíl osob (%) ve věku					zemědělská	orná
		do 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let	65 a více let			
Karlovarský kraj	2 224	7,1	35,2	51,7	6,0	1 691	58,9	24,0
v tom okresy:								
Cheb	1 045	6,1	32,8	54,4	6,6	808	56,0	26,4
Karlovy Vary	872	9,4	35,2	49,5	5,8	686	57,5	23,9
Sokolov	308	4,2	42,9	48,1	4,9	197	75,4	14,9

*) bez sezónních pracovníků

V zájmu srovnatelnosti byla do tab. 3.1.5 a 3.1.6 zařazena i plocha obhospodařované půdy na 1 přepočteného pracovníka. Z porovnání s celostátními údaji vyplývá, že v kraji připadá na 1 pracovníka oproti celostátnímu průměru o 32,6 ha zemědělské a 4,8 ha orné půdy více. Podílí se na tom především nízká zaměstnanost ve všech okresech a zvláště na Sokolovsku.

2. Obhospodařovaná orná půda na 1 plně zaměstnaného pracovníka v zemědělství (AWU) a podíl najaté orné půdy v krajích ČR v roce 2007

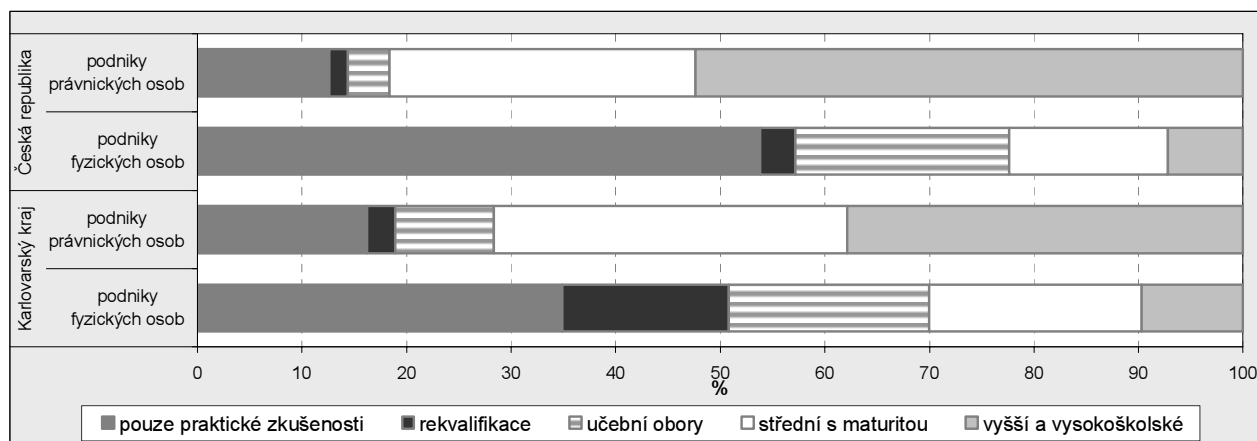
Součástí strukturálního šetření FSS 2007 bylo i zjišťování úrovně **zemědělského vzdělání vedoucích pracovníků**. Značné rozdíly jsou ve všech krajích mezi úrovní vzdělání v podnicích fyzických a právnických osob. Zatímco celostátně převažuje u vedoucích pracovníků v podnicích právnických osob vysokoškolské vzdělání (52,4 %) a na dalším místě je střední vzdělání s maturitou (29,3 %), převažují v podnicích fyzických osob praktické zkušenosti (53,8 %) a následuje vyučení v oboru (20,5 %). Obecně je mezi vedoucími pracovníky právnických osob vyšší úroveň vzdělání v moravských krajích, v podnicích fyzických osob v kraji Karlovarském, Středočeském a Olomouckém. Karlovarský kraj je výjimečný nejvyšším procentem rekvalifikovaných vedoucích pracovníků v podnicích fyzických osob.

Tab. 3.1.7 Zemědělské vzdělání vedoucích pracovníků v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Vedoucí pracovníci v podnicích fyzických osob						Vedoucí pracovníci v podnicích právnických osob					
	celkem	v tom zemědělské vzdělání (%)					celkem	v tom zemědělské vzdělání (%)				
		pouze praktické zkušenosti	rekvalifikace	učební obory	střední s maturitou	vyšší a vysokoškolské		pouze praktické zkušenosti	rekvalifikace	učební obory	střední s maturitou	vyšší a vysokoškolské
Česká republika	36 454	53,8	3,3	20,5	15,2	7,2	2 941	12,6	1,8	4,0	29,3	52,4
v tom kraje:												
Hl. město Praha	254	50,0	6,3	6,3	16,5	20,9	54	24,1	16,7	3,7	18,5	37,0
Středočeský	4 057	44,8	3,4	23,3	18,9	9,7	398	12,6	1,3	3,8	25,9	56,5
Jihočeský	3 658	46,5	3,6	24,1	17,4	8,4	366	16,1	0,8	3,8	31,1	48,1
Plzeňský	2 024	42,0	4,6	28,2	17,5	7,6	191	14,1	1,0	2,1	29,3	53,4
Karlovarský	433	34,9	15,9	19,2	20,3	9,7	74	16,2	2,7	9,5	33,8	37,8
Ústecký	1 674	52,2	3,9	17,4	19,3	7,2	163	14,1	2,5	4,3	32,5	46,6
Liberecký	1 366	53,3	3,4	22,3	14,8	6,2	105	12,4	4,8	6,7	30,5	45,7
Královéhradecký	2 236	47,3	3,3	24,8	17,6	7,1	199	15,1	0,5	4,5	32,7	47,2
Pardubický	2 134	45,8	3,8	25,5	18,3	6,5	181	8,3	3,3	2,2	30,9	55,2
Vysočina	3 568	43,9	4,0	27,1	18,5	6,5	294	9,5	2,0	7,1	28,6	52,7
Jihomoravský	7 749	67,5	2,0	13,9	10,3	6,2	416	12,3	0,7	3,6	27,9	55,5
Olomoucký	1 699	46,9	4,1	22,4	17,2	9,4	186	7,0	0,5	3,8	25,8	62,9
Zlínský	2 874	70,0	1,5	14,9	9,0	4,6	149	8,7	2,7	1,3	24,8	62,4
Moravskoslezský	2 727	63,4	3,2	15,1	12,0	6,2	165	13,9	0,6	1,8	38,2	45,5

Graf 18 Zemědělské vzdělání vedoucího pracovníka v zemědělských podnicích v Karlovarském kraji v roce 2007

Ze strukturálního šetření v zemědělství též vyplynulo, že v roce 2007 u dvou třetin podniků fyzických osob činila **spotřeba domácnosti hospodáře** méně než polovinu konečné produkce farmy, více se na spotřebu vlastní domácnosti orientovaly podniky fyzických osob v Jihomoravském, Moravskoslezském a Zlínském kraji.

Více než polovina celkových tržeb pocházející z **přímého prodeje produkce** byla celostátně zjištěna u 17 % podniků fyzických osob a 13 % podniků právnických osob. Častěji se na přímý prodej orientují podniky fyzických osob v Plzeňském kraji a v Hlavním městě Praze, podniky právnických osob v Hl. m. Praze, Středočeském, Libereckém a Královéhradeckém kraji.

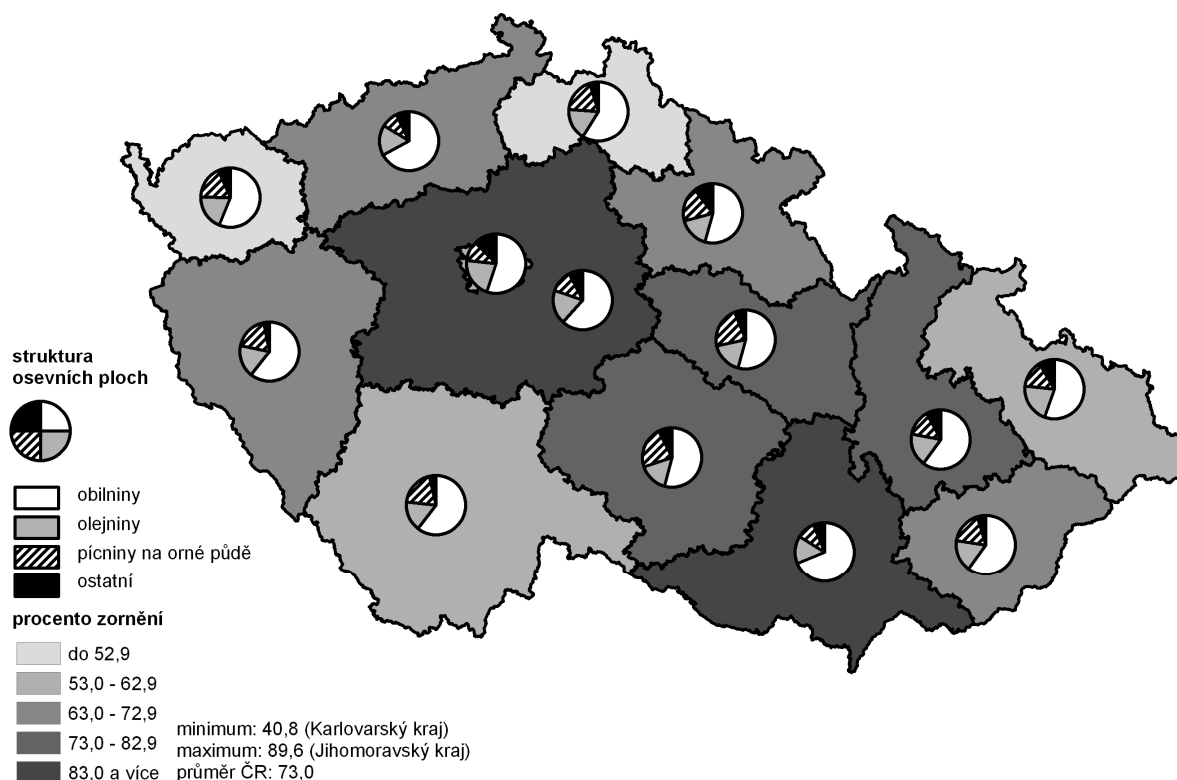
Tab. 3.1.8 Podniky fyzických a právnických osob podle určení produkce v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Podniky fyzických osob					Podniky právnických osob		
	celkem	z toho se spotřebou domácností hospodáře menší než 50 % konečné produkce		z toho s podílem přímého prodeje menším než 50 %		celkem	z toho s podílem přímého prodeje menším než 50 %	
		celkem	v %	celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	36 455	24 221	66,4	30 260	83,0	2 941	2 529	86,0
v tom kraje:								
Hl. město Praha	254	230	90,6	192	75,6	54	41	75,9
Středočeský	4 057	2 996	73,8	3 173	78,2	398	326	81,9
Jihočeský	3 659	2 673	73,1	3 141	85,8	366	330	90,2
Plzeňský	2 023	1 675	82,8	1 443	71,3	191	163	85,3
Karlovarský	433	372	85,9	385	88,9	74	68	91,9
Ústecký	1 674	1 387	82,9	1 300	77,7	163	137	84,0
Liberecký	1 367	923	67,5	1 215	88,9	105	85	81,0
Královéhradecký	2 235	1 668	74,6	1 856	83,0	199	163	81,9
Pardubický	2 134	1 468	68,8	1 725	80,8	181	158	87,3
Vysočina	3 569	2 216	62,1	3 197	89,6	294	270	91,8
Jihomoravský	7 749	4 208	54,3	6 380	82,3	416	353	84,9
Olomoucký	1 699	1 269	74,7	1 387	81,6	186	160	86,0
Zlínský	2 875	1 648	57,3	2 582	89,8	149	137	91,9
Moravskoslezský	2 727	1 490	54,6	2 285	83,8	165	138	83,6

Územní rozdíly v rostlinné produkci souvisejí s rozdílnou strukturou **osevních ploch**. Přestože jsou obiloviny dominantní skupinou plodin ve všech krajích České republiky, pohyboval se v roce 2007 jejich podíl na obhospodařované orné půdě od 54 % u zemědělských podniků se sídlem v Pardubickém kraji a na Vysočině po 69 % v Jihomoravském kraji (průměr ČR byl 60,2 %). Postupně se zvyšoval podíl osevních ploch olejnin až na 17,2 % v celé republice. Nejnižší podíl měly olejnin na obhospodařované orné půdě v Jihomoravském kraji (15 %), nejvyšší podíl byl zjištěn v Moravskoslezském kraji (21 %). Větší územní rozdíly jsou v zastoupení pícnin na orné půdě (od 9 % v Ústeckém kraji po 23 % v kraji Vysočina při celostátním průměru 16 %).

3. Podíl orné půdy na zemědělské a struktura osevních ploch v krajích ČR v roce 2007

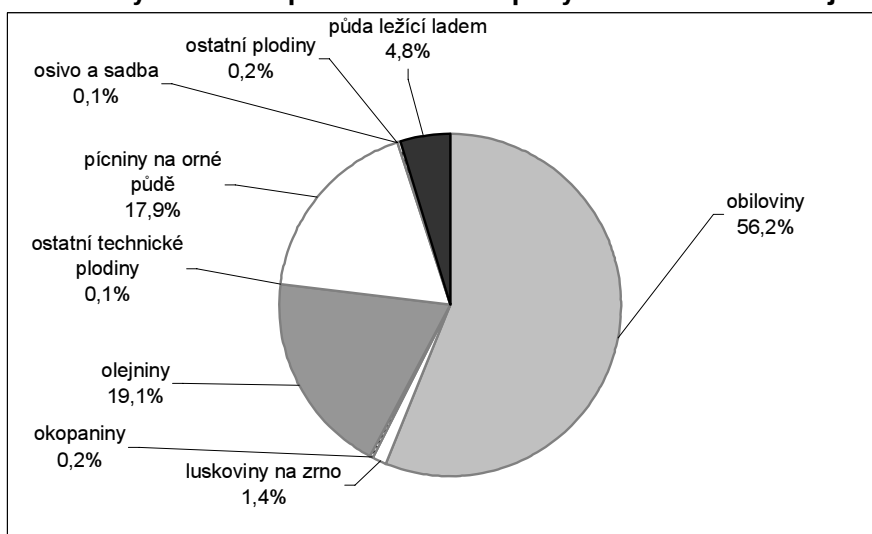
Tab. 3.1.9 Využití orné půdy v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Obiloviny celkem (ha)	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Brambory celkem (ha)	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Cukrovka technická (ha)	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Olejnin (ha)	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)
Česká republika	1 544 496	100,0	32 655	100,0	54 065	100,0	442 228	100,0
v tom kraje:								
Hl. město Praha	10 061	0,7	32	0,1	548	1,0	3 952	0,9
Středočeský	296 548	19,2	7 463	22,9	15 273	28,2	88 950	20,1
Jihočeský	158 123	10,2	3 789	11,6	0	0,0	42 067	9,5
Plzeňský	125 447	8,1	1 270	3,9	0	0,0	36 920	8,3
Karlovarský	22 811	1,5	94	0,3	-	-	7 747	1,8
Ústecký	100 974	6,5	732	2,2	2 968	5,5	25 133	5,7
Liberecký	22 268	1,4	236	0,7	404	0,7	6 520	1,5
Královéhradecký	92 641	6,0	1 442	4,4	9 164	16,9	27 899	6,3
Pardubický	95 761	6,2	1 416	4,3	2 995	5,5	31 288	7,1
Vysočina	157 510	10,2	11 779	36,1	262	0,5	46 366	10,5
Jihomoravský	224 054	14,5	2 225	6,8	5 891	10,9	48 604	11,0
Olomoucký	108 321	7,0	682	2,1	9 027	16,7	32 426	7,3
Zlínský	57 766	3,7	295	0,9	1 067	2,0	16 709	3,8
Moravskoslezský	72 210	4,7	1 200	3,7	6 467	12,0	27 647	6,3

Z hlediska podílu na celostátní výměře orné půdy lze za hlavní producenty obilovin a olejnin považovat podniky ve Středočeském a Jihomoravském kraji, brambor a pícnin na orné půdě v kraji Vysočina a technické cukrovky ve Středočeském, Královéhradeckém a Olomouckém kraji.

Graf 19 Využití obhospodařované orné půdy v Karlovarském kraji v roce 2007

Podniky se sídlem v Karlovarském kraji v roce 2007 hospodařily na 1,6 % celostátní výměře orné půdy a na 2,8 % půdy zemědělské. Ve struktuře osevních ploch byl v Karlovarském kraji zjištěn ze všech krajů jeden z nejnižších podílů obilovin a mírně nadprůměrné zastoupení olejnin.

Podíl **půdy ležící ladem** byl v kraji v porovnání s celostátním průměrem osmkrát vyšší (kraj 4,8 %, ČR 0,6 %), přičemž největší rozsah půdy ležící ladem byl zaznamenán na okrese Karlovy Vary (7,9 %).

V rámci Karlovarského kraje měly nejvyšší podíl na výměře orné půdy podniky v okrese Cheb (52,4 %), nejnižší v okrese Sokolov (7,2 %).

Tab. 3.1.10 Využití orné půdy v okresech Karlovarského kraje v roce 2007

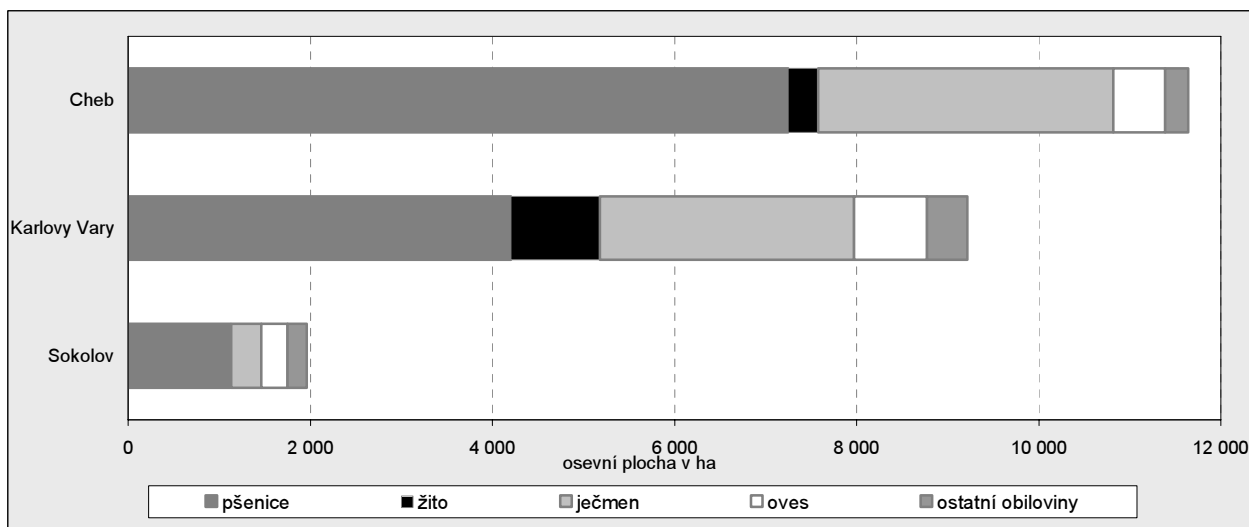
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Obhospodařovaná orná půda celkem (ha)	z toho (%)								
		obiloviny	z toho		luskoviny	brambory	cukrovka	olejnin	pícniny na orné půdě	bez sklizně
			pšenice	ječmen						
Karlovarský kraj	40 610	56,2	30,9	15,7	1,4	0,2	-	19,1	17,9	4,8
v tom okresy:										
Cheb	21 295	54,7	34,0	15,2	0,8	0,1	-	20,5	20,9	2,6
Karlovy Vary	16 377	56,3	25,6	17,1	2,4	0,4	-	16,8	16,0	7,9
Sokolov	2 938	66,6	38,1	11,3	-	0,1	-	21,4	7,4	2,8

Podobné klimatické podmínky a další faktory (svažitosť, kvalita pôdy apod.) vedou k minimálnym rozdiľom ve využití pôdy v jednotlivých okresoch kraja. Z údajů o využití orné půdy v roce 2007 vyplývá:

Okres Cheb lze charakterizovat mírně podprůměrným zastoupením obilovin a nadprůměrným zastoupením olejnin a píce. Oproti roku 2005 se snížily oseední plochy luskovin a brambor ve prospěch píce a olejnin.

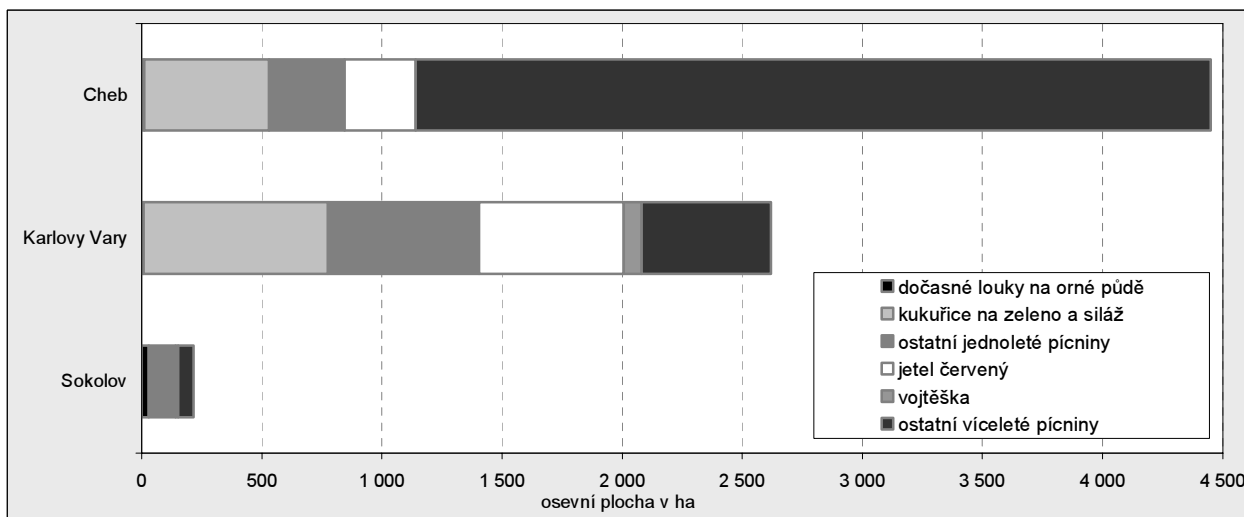
Graf 20 Oseední plochy obilovin v okresoch Karlovarského kraje v roce 2007

Okres Karlovy Vary je typický nejvyšším podílem orné půdy bez sklizně, proti roku 2005 však došlo ke snížení podílu neobhospodařované orné půdy o 4,3 procentního bodu.

V okrese Sokolov jsou v absolutním vyjádření v rámci kraje nejmenší oseední plochy obilovin, z hlediska podílu na výměře orné půdy jde však o hodnoty nadprůměrné. Dominantní obilovinou je pšenice. Z technických plodin se zemědělci v okrese zaměřují na řepku. Růst oseedních ploch byl zaznamenán u všech plodin kromě luskovin.

Graf 21 Oseední plochy pícnin na orné půdě v okresoch Karlovarského kraje v roce 2007

Meziroční změny ve struktuře **oseedních ploch** v Karlovarském kraji nejsou tak výrazné, i když v celé republice jsou poměrně výrazné a odrážejí nejen situaci na trhu se zemědělskými komoditami, ale i změny v dotační politice státu a Evropské unie. Významný je i vliv omezování živočišné výroby spojený s nižšími požadavky na produkci krmiv pro chovaná hospodářská zvířata.

Tab. 3.1.11 Osevní plochy v Karlovarském kraji v letech 2000 až 2008

	tis. ha									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Obiloviny celkem	23,2	24,8	24,2	22,1	25,7	25,9	23,6	23,8	24,2	
Luskoviny	0,9	0,7	0,6	0,7	0,7	0,4	0,4	0,3	0,2	
Brambory celkem	0,4	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	
Cukrovka technická	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	
Olejnin celkem	6,6	8,3	8,4	7,1	6,8	6,0	6,6	7,3	7,2	
Pícniny na orné půdě	22,4	20,3	10,7	9,8	8,6	8,5	7,4	5,2	4,3	

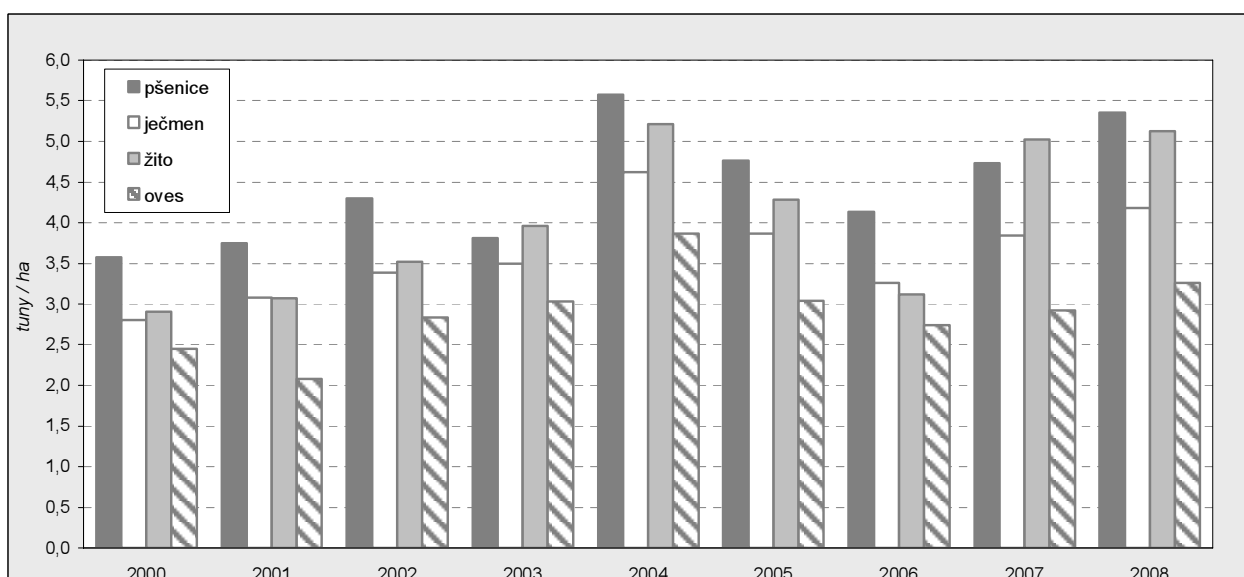
Od roku 2000 se v kraji postupně snižovaly osevní plochy luskovin, brambor a pícnin na orné půdě. Naproti tomu mírně vzrostly osevní plochy obilovin a olejnin.

Významné meziroční rozdíly v hektarových výnosech jsou do značné míry ovlivněny průběhem počasí v jednotlivých letech. Nejméně příznivým rokem byl v Karlovarském kraji pro rostlinnou výrobu rok 2000, kdy byly zaznamenány nejnižší výnosy obilovin, luskovin i pícnin na orné půdě. Nelze jednoznačně stanovit rok nejpříznivější. Pro obiloviny, luskoviny a olejnin to byl rok 2004, pro brambory rok 2008 a pro pícniny na orné půdě rok 2007.

Tab. 3.1.12 Hektarové výnosy v Karlovarském kraji v letech 2000 až 2008

	t/ha									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Obiloviny celkem	3,2	3,4	3,9	3,6	5,1	4,3	3,6	4,3	4,7	
Luskoviny	1,2	1,6	1,5	1,2	2,2	1,9	1,9	1,7	1,6	
Brambory celkem	18,3	14,2	25,2	20,7	24,4	28,0	23,8	28,2	28,7	
Cukrovka technická	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Olejnin celkem	2,2	2,4	1,9	1,2	3,0	2,4	2,4	2,7	2,4	
Pícniny na orné půdě (v hodnotě sena)	3,8	3,9	5,0	4,0	5,0	5,1	5,0	5,4	5,3	

Dlouhodobě nejnějnější obilovinou je pšenice, jejíž hektarové výnosy se v kraji pohybovaly od 3,6 t/ha v roce 2000 po 5,6 t/ha v roce 2004. Výnosy druhé nejčastěji pěstované obiloviny – ječmene – se pohybovaly od 2,8 t/ha v roce 2000 po 4,6 t/ha v roce 2004. V tomto roce byl výnos ječmene předstížen výnosy žita (5,2 t/ha). Nejmenší hektarové výnosy měl po celé sledované období oves.

Graf 22 Hektarové výnosy obilovin v Karlovarském kraji v letech 2000 až 2008

Sklizeň rostlinných produktů přímo závisí na velikosti produkčních ploch a hektarových výnosech. Největší produkce obilovin byla zjištěna v kraji v roce 2004. Celková sklizeň 131,5 tis. tun byla o 80 % vyšší než sklizeň v roce 2000. Luskovin a olejnin se ve sledovaném období sklídilo nejvíce v roce 2004, brambor v roce 2005. Pícnin na orné půdě se sklídilo nejvíce v roce 2000, zatímco v roce 2008 byla sklizeň pouze čtvrtinová.

Tab. 3.1.13 Sklizeň v Karlovarském kraji v letech 2000 až 2008

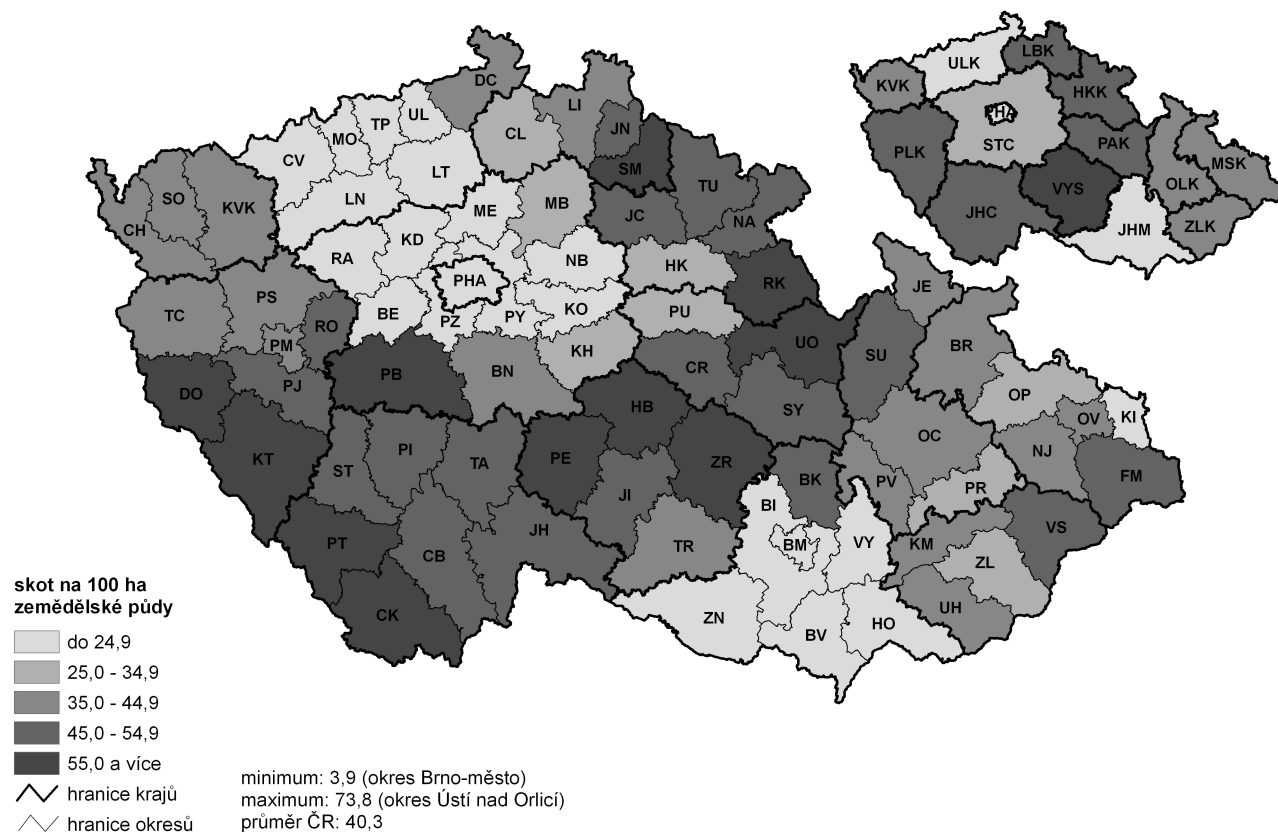
	tis. tun								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Obiloviny celkem	73,2	83,5	93,8	80,0	131,5	109,9	85,8	102,7	114,5
Luskoviny	1,0	1,2	0,9	0,8	1,5	0,9	0,7	0,6	0,3
Brambory celkem	7,7	5,2	6,3	4,8	6,4	9,1	5,3	5,8	4,4
Cukrovka technická	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olejniny celkem	14,4	19,6	16,1	8,1	20,4	14,2	15,9	19,4	17,5
Píce a seno na orné půdě (v hodnotě sena)	85,4	78,7	53,8	38,7	43,5	43,2	37,1	27,8	22,7

Prodej rostlinných výrobků nekoresponduje u všech plodin s objemem vypěstované produkce. Část plodin slouží ke krmným účelům přímo u producenta. Jde nejen o píce a seno na orné půdě, ale i o část obilovin, zejména o ječmen a oves. Projevuje se též skladování vybraných produktů u pěstitelů a jejich prodej až v dalším roce.

Počty hospodářských zvířat zahrnují užitková zvířata ve vlastnictví či v držení zpravodajských jednotek ke konci září 2007. Největším chovatelem skotu je Jihočeský kraj a Vysočina, vysokou intenzitou chovu se k nim řadí i Plzeňský kraj. K největším chovatelům prasat a drůbeže patří Středočeský a Jihomoravský kraj. Nejvyšší intenzitu chovu prasat má však kraj Vysočina. Nejvíce ovcí a beranů se chová v Jihočeském a Zlínském kraji, koz a kozlů v Jihočeském a Ústeckém kraji. Nejvyšší stavy koní byly zjištěny v Jihočeském a Středočeském kraji. Chovy králíků jsou nejvíce rozšířeny v Jihomoravském a Středočeském kraji.

4. Intenzita chovu skotu v okresech ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

V členění podle okresů byly zveřejněny pouze stavy u hlavních skupin zvířat. U koní je třeba vzít v úvahu, že mezi zpravodajské jednotky nemuseli být zařazeni všichni jejich chovatelé. Pro koně nebyla stanovena prahová hodnota, proto subjekty nepřekračující jiné prahové hodnoty nebyly mezi zpravodajské jednotky zařazeny.

Tab. 3.1.14 Stavby hospodářských zvířat v krajích ČR k 30. 9. 2007

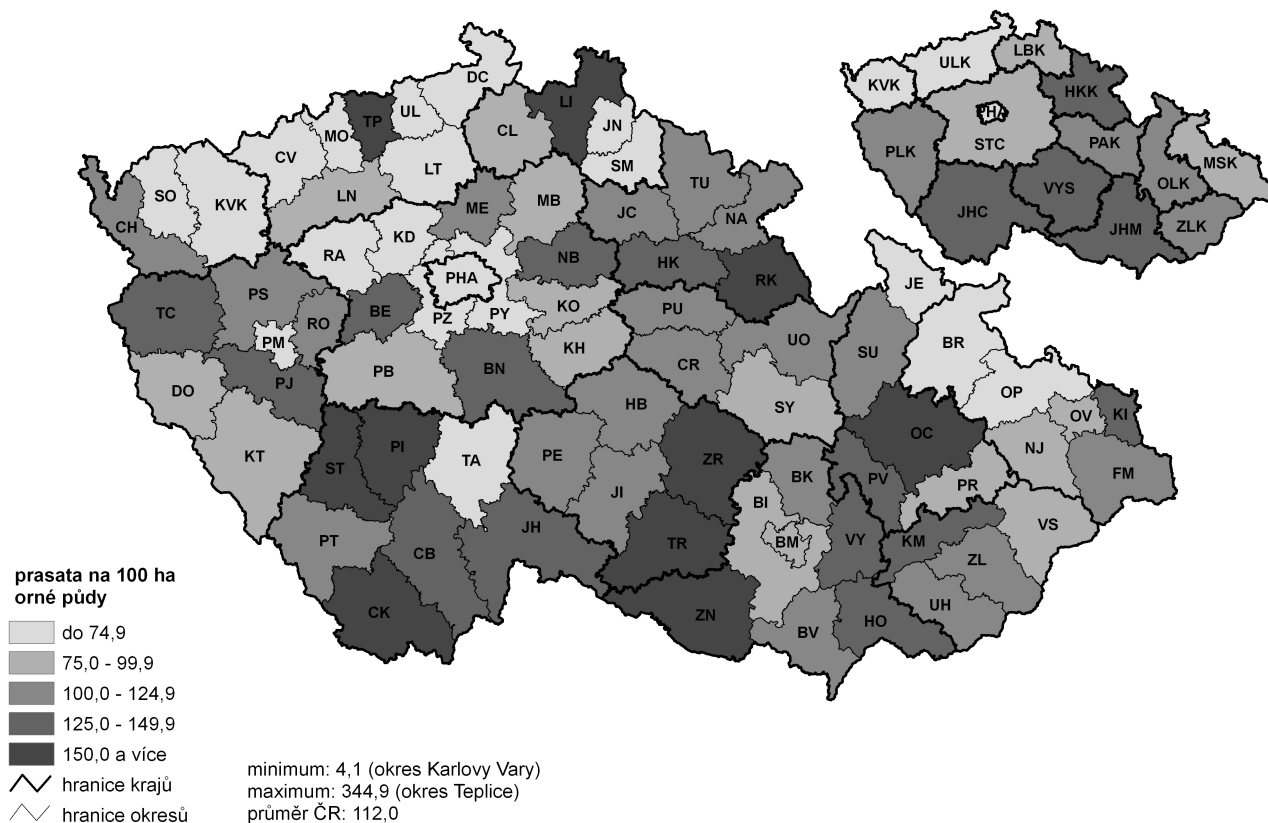
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Skot celkem	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Prasata celkem	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Drůbež celkem	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Intenzita chovu	
							skotu na 100 ha zem. půdy	prasat na 100 ha orné půdy
Česká republika	1 419 007	100,0	2 875 874	100,0	29 303 202	100,0	40,3	112,0
v tom kraje:								
Hl. město Praha	6 484	0,5	7 011	0,2	766 339	2,6	21,4	38,4
Středočeský	154 705	10,9	438 629	15,3	5 327 811	18,2	28,3	91,2
Jihočeský	218 354	15,4	352 520	12,3	4 318 784	14,7	51,7	135,0
Plzeňský	160 725	11,3	217 500	7,6	2 572 819	8,8	51,3	105,1
Karlovarský	36 521	2,6	27 317	0,9	233 167	0,8	36,7	67,3
Ústecký	41 226	2,9	109 445	3,8	2 001 811	6,8	19,7	72,8
Liberecký	42 444	3,0	36 748	1,3	118 417	0,4	46,6	97,3
Královéhradecký	109 632	7,7	216 898	7,5	1 941 527	6,6	46,7	127,4
Pardubický	120 755	8,5	181 855	6,3	2 327 479	7,9	52,7	102,5
Vysočina	215 604	15,2	410 722	14,3	852 072	2,9	57,8	140,8
Jihomoravský	74 615	5,3	439 430	15,3	5 457 667	18,6	20,6	135,1
Olomoucký	96 071	6,8	218 653	7,6	448 048	1,5	39,8	121,3
Zlínský	58 787	4,1	118 498	4,1	1 577 450	5,4	39,2	123,1
Moravskoslezský	83 083	5,9	100 647	3,5	1 359 813	4,6	38,9	77,2

Stavy skotu se v kraji oproti šetření v roce 2005 mírně zvýšily. Zastavil se tedy pokles, který probíhal po celá 90. léta a pokračoval i po roce 2000. Počet zvířat je o více než polovinu nižší v porovnání se stavy před 20 lety. Veškerý přírůstek oproti roku 2005 se týká zemědělských podniků v okresech Cheb a Sokolov. Stavby krav kopírují celkový stav skotu v kraji.

5. Intenzita chovu prasat v okresech ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

Ve **stavech prasat** jsou z dlouhodobějšího hlediska patrné větší výkyvy v závislosti na poptávce po vepřovém mase a na cenách vstupů (především obilí a tím i krmných směsí), trendem je však obdobně

jako u skotu pokles. Největší snížení stavů prasat oproti roku 2005 bylo zaznamenáno v okrese Karlovy Vary (o 8 726 ks).

Od roku 1998 do roku 2005 se v kraji zvyšují **počty ovcí a beranů**. Od roku 2006 dochází k poklesu, který trvá až dosud. Nejvíce ovcí a beranů se chová na okrese Sokolov. V tomto okrese jako v jediném vzrostly u daného souboru zpravodajských jednotek proti roku 2005 **počty koní** (o 211 ks). **Stavy drůbeže** mají nejvyšší zpravodajské jednotky sídlící v okrese Cheb.

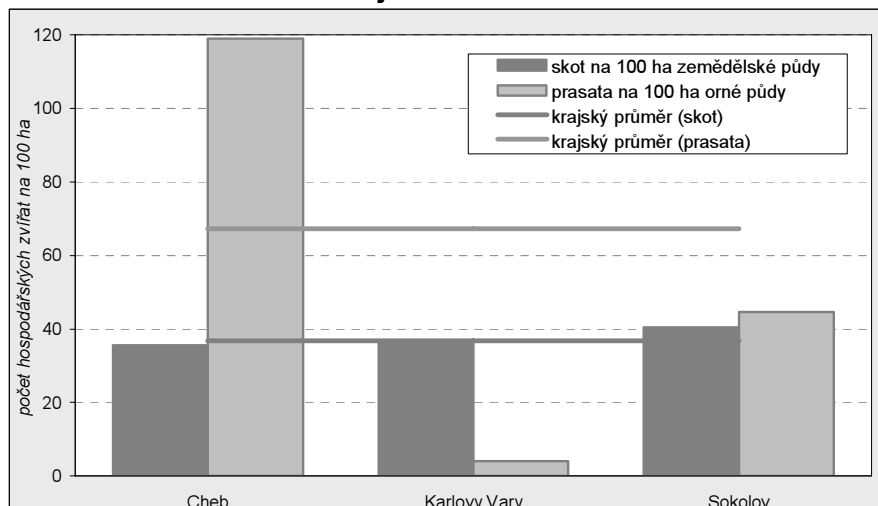
Tab. 3.1.15 Hospodářská zvířata v okresech Karlovarského kraje k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

v kusech

	Skot	z toho krávy	Prasata	Ovce a berani	Kozy a kozli	Koně	Drůbež
Karlovarský kraj	36 521	16 190	27 317	12 426	1 163	1 474	233 167
v tom okresy:							
Cheb	16 158	7 056	25 328	2 798	392	708	218 986
Karlovy Vary	14 361	6 226	676	4 626	501	485	13 553
Sokolov	6 002	2 908	1 313	5 002	270	281	628

Graf 23 Počet hospodářských zvířat na 100 ha obhospodařované půdy v okresech Karlovarského kraje k 30. 9. 2007

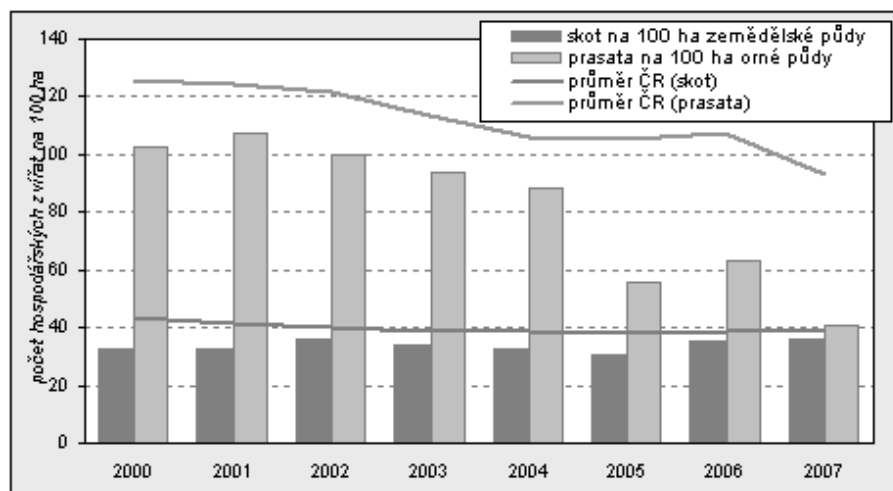

Graf potvrzuje, že nejvyšší **intenzita chovu skotu** je v okrese Sokolov, zbývající dva okresy nedosahují ani krajského průměru. Nejvyšší intenzitu chovu prasat vykazuje okres Cheb, pod průměrem zůstávají zbývající dva okresy. V porovnání se strukturálním šetřením v roce 2005 se v Karlovarském kraji zvýšila intenzita chovu skotu a naopak se snížila intenzita chovu prasat. Podle územního členění došlo k nárůstu intenzity chovu skotu na Chebsku

a Karlovarsku, na tomto území došlo zároveň ke snížení intenzity chovu prasat. Nadprůměrnou intenzitu chovu drůbeže vykazuje okres Cheb, tak jako i v roce 2005. Celkově u intenzity chovu drůbeže došlo k velmi mírnému poklesu.

Při porovnání výše uvedených dat ze strukturálního šetření a následujících dat z běžných statistických šetření s roční periodicitou je třeba vzít v úvahu rozdílný termín zjišťování (FSS k 30. září a ostatní k 1. dubnu, resp. 1. březnu).

Graf 24 Počet hospodářských zvířat na 100 ha obhospodařované půdy v Karlovarském kraji v letech 2000 až 2007

Intenzita chovu skotu v Karlovarském kraji od roku 2001 kolísá, přestože stále pomalu stoupá, republikového průměru nedosahuje.

Naproti tomu u intenzity chovu prasat byl v kraji oproti republikovému průměru zaznamenán výraznější pokles. Celostátní trend byl v kraji v následujících letech zachován, avšak snížení intenzity z roku 2005 již nebylo vyrovnáno.

Tab. 3.1.16 Stavy hospodářských zvířat v Karlovarském kraji v letech 2001 až 2008¹⁾

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Skot celkem	31 994	31 855	34 819	34 434	34 689	33 366	35 753	39 049
z toho krávy	13 896	14 255	15 149	14 869	15 285	15 136	16 457	17 070
Prasata celkem	48 741	50 955	47 703	43 128	42 349	25 953	26 825	16 891
z toho prasnice	4 087	4 072	3 852	3 396	3 384	2 010	2 025	927
Ovce a berani	9 074	9 827	10 553	10 474	13 276	12 083	11 599	11 538
Drůbež	485 954	433 984	354 752	244 111	249 401	260 792	262 239	236 717
z toho slepice	183 750	146 982	139 869	98 139	121 988	125 712	128 821	150 870

¹⁾ do roku 2003 k 1. 3., od roku 2004 k 1. 4.

V porovnání s rokem 2001 byly v roce 2008 v kraji vyšší stavy skotu o 22,0 %, také u stavů krav došlo ke zvýšení, a to o 22,8 %. Stavy prasat se v kraji naopak snížily od roku 2001 přibližně o jednu třetinu, přičemž k největšímu meziročnímu poklesu (o 38,7 %) došlo v roce 2006. Počty prasnic poklesly od roku 2001 dokonce o tři čtvrtiny. Postupně se po roce 2000 opět začaly zvyšovat stavy ovcí a beranů, ještě zdaleka nedosáhly počtů chovaných v 80. letech 20. století. Stavy drůbeže se ve sledovaném období v kraji snížily o polovinu, což neplatí o stavu slepic, které poklesly jen o 17,9 %. Stavy slepic se vzhledem ke krátkému chovnému cyklu mění nejvýrazněji i během roku s ohledem na výkyvy v poptávce po drůbežím mase a po vejcích.

Živočišnou výrobu v Karlovarském kraji lze po roce 2001 charakterizovat poklesem jak výroby hovězího, tak vepřového masa. Výroba mléka rostla od roku 2001 (s výjimkou let 2004 a 2007), přitom růst užitkovosti, vyjádřené průměrnou roční dojivostí 1 krávy pokračoval (vyjma let 2003 a 2004) až do roku 2008. V porovnání s rokem 2001 byla průměrná dojivost vyšší o 22,7 %. Snáška vajec byla nejvyšší v roce 2003, zatímco průměrná snáška na 1 slepici až v roce 2006.

V roce 2007 byl zaznamenán v kraji nejnižší úhyn telat – 9,7 % i selat – 9,6 % z celkového počtu narozených zvířat.

Tab. 3.1.17 Živočišná výroba v Karlovarském kraji v letech 2001 až 2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Výroba masa v jatečné hmotnosti (t)								
hovězí vč. telecího	2 043	2 391	2 299	1 673	870	765	592	365
vepřové	6 658	6 448	6 429	5 191	4 637	3 308	1 560	85
Výroba mléka (tis. litrů)	32 422	35 747	38 866	35 007	39 044	39 256	34 702	45 553
Průměrná roční dojivost 1 krávy (litry)	4 693	4 841	4 777	4 636	4 904	4 940	5 059	5 760
Snáška vajec								
celkem (tis. kusů)	45 207	53 371	54 317	38 589	32 333	33 038	33 604	28 456
na 1 slepici (ks)	273	282	275	279	280	289	288	246
Úhyn z počtu narozených (%)								
telata	.	11,8	11,7	12,4	9,8	10,3	9,7	10,1
selata	11,3	10,5	12,4	11,8	11,2	10,6	9,6	10,0

Strukturální šetření v zemědělství zjišťovalo též počty **zemědělských strojů a zařízení** ve vlastnictví zpravodajských jednotek (včetně finančního leasingu).

V porovnání s rokem 2005 měli zemědělci v roce 2007 celostátně o 3,7 % traktorů méně, více ubývaly starší stroje s nižším výkonem, zatímco počet nejvýkonnějších traktorů (100 kW a více) se zvýšil o 7,6 %. V Karlovarském kraji se oproti roku 2005 snížil počet traktorů o 8,2 %, ale došlo k nárůstu výkonnějších traktorů. V porovnání s Karlovarským krajem je pouze v šesti krajích evidován nižší podíl traktorů starších než 10 let. Naproti tomu u sklízecích mlátiček a samojízdných sklízecích rezaček je podíl starých strojů nejnižší v republice.

Tab. 3.1.18 Zemědělské stroje ve vlastnictví podniků v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

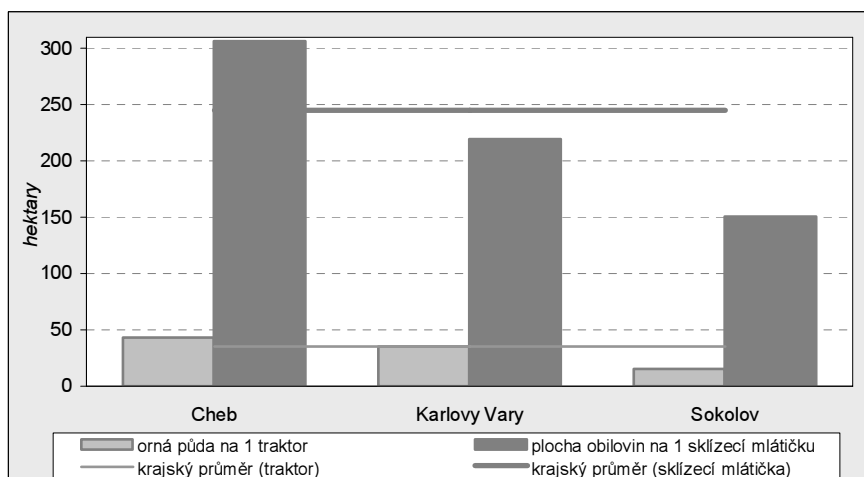
	Traktory celkem	z toho starší než 10 let (%)	Skřížecí mlátičky	z toho starší než 10 let (%)	Samojízdné skřížecí řezačky	z toho starší než 10 let (%)	Výměra orné půdy (ha) na 1 traktor	Plocha obilovin (ha) na 1 skřížecí mlátičku
Česká republika	83 813	84,3	10 442	78,1	1 998	79,1	30,6	147,9
v tom kraje:								
Hl. město Praha	593	64,9	89	65,2	5	80,0	30,8	113,0
Středočeský	12 138	82,1	1 831	72,8	280	76,8	39,6	162,0
Jihočeský	9 995	85,5	1 253	80,9	203	71,9	26,1	126,2
Plzeňský	6 948	86,9	830	81,1	192	85,4	29,8	151,1
Karlovarský	1 158	85,0	93	92,5	40	92,5	35,1	245,3
Ústecký	4 443	86,7	618	81,7	105	89,5	33,8	163,4
Liberecký	2 615	86,1	261	85,4	93	88,2	14,4	85,3
Královéhradecký	6 139	83,1	637	74,9	150	77,3	27,7	145,4
Pardubický	5 735	85,9	627	70,2	162	69,1	30,9	152,7
Vysočina	10 354	86,4	1 555	84,8	284	77,1	28,2	101,3
Jihomoravský	10 081	83,1	1 087	77,7	152	86,8	32,3	206,1
Olomoucký	4 950	84,3	662	79,6	141	83,7	36,4	163,6
Zlínský	3 854	82,4	321	72,0	80	66,3	25,0	180,0
Moravskoslezský	4 809	81,9	578	74,0	111	82,0	27,1	124,9

Do úrovně okresů byly ze strukturálního šetření publikovány pouze počty hlavních zemědělských strojů. V největším detailu byly zjišťovány údaje o traktorech. Z celkového počtu 1 158 traktorů v kraji jich nejvíce vlastní zemědělci v okrese Cheb a Karlovy Vary. V porovnání se Sokolovskem jsou zde četnější zastoupeny výkonnější traktory. Úbytek proti roku 2005 byl zaznamenán pouze v okrese Karlovy Vary, zejména ve výkonové kategorii do 20 kW a od 21 – 39 kW.

Tab. 3.1.19 Stroje a zařízení ve vlastnictví podniků v okresech Karlovarského kraje k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

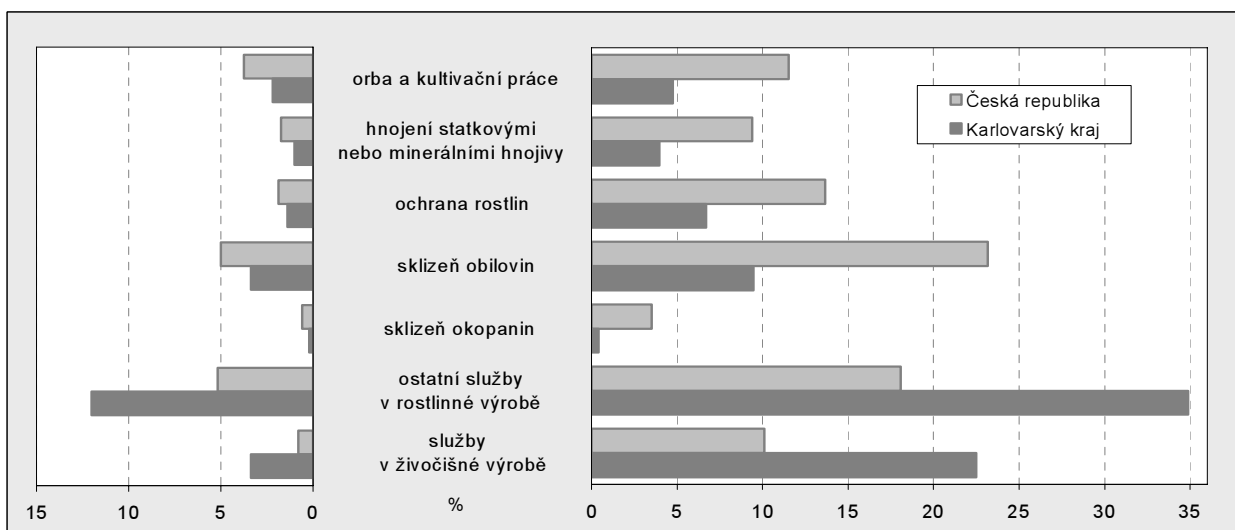
	Traktory kolové a pásové						Skřížecí mlátičky	Skřížecí brambor	Orná půda (ha) na 1 traktor	Plocha obilovin (ha) na 1 skřížecí mlátičku
	celkem	v tom s výkonem (%)								
		do 20 kW	21 - 39 kW	40 - 59 kW	60 - 99 kW	100 kW a více				
Karlovarský kraj	1 158	3,0	6,5	34,6	36,5	19,3	93	42	35,1	245,3
v tom okresy:										
Cheb	494	4,0	7,1	33,0	34,0	21,7	38	23	43,1	306,3
Karlovy Vary	470	3,0	4,9	37,4	36,4	18,5	42	15	34,8	219,4
Sokolov	194	.	8,2	32,0	43,3	15,5	13	.	15,1	150,5

Graf 25 Zemědělské stroje v okresech Karlovarského kraje k 30. 9. 2007

Z poměření výměry obhospodařované orné půdy a počtu traktorů vyplývá, že největší výměra připadá na 1 traktor v okrese Cheb, zatímco v okrese Sokolov připadá na 1 traktor výměra o 65 % menší. Obdobně se větší rozdrobenost zemědělských závodů na Sokolovsku projevuje i v počtu skřížecích mlátiček. Jejich počet zde oproti roku 2005 vzrostl, a tím byla v roce 2007 plocha obilovin připadající na 1 skřížecí mlátičku na úrovni 50 % hodnoty v okrese Cheb.

Z doplňujících informací, které byly součástí strukturálního šetření v zemědělství 2007, lze uvést podíl podniků, které **poskytují či využívají jednotlivé druhy zemědělských služeb**. Častěji podniky zemědělské služby využívají, než je poskytují. V kraji je podíl poskytovatelů u všech druhů služeb (kromě ostatních blíže nespecifikovaných služeb v rostlinné výrobě a služeb v živočišné výrobě) pod celostátním průměrem.

Graf 26 Zemědělské podniky poskytující a využívající zemědělské služby v Karlovarském kraji v roce 2007

Produkce zemědělského odvětví ve finančním vyjádření navazuje v regionálním členění na metodiku souhrnného zemědělského účtu. Jde o hodnotové vyjádření finální produkce, která opouští zemědělské odvětví (částka v základních cenách, kterou výrobce obdrží od kupujícího plus dotace minus daně na výrobek). Časová řada je k dispozici od roku 2003, přičemž za poslední rok jsou publikovány předběžné údaje a definitivní data jsou k dispozici až v následujícím roce. Pro meziroční srovnání se používají stále ceny roku 2000, pro porovnání struktury běžné ceny daného roku⁵⁾.

Celková produkce zemědělského odvětví má v Karlovarském kraji meziročně velkou variabilitu především v závislosti na výsledcích rostlinné výroby (mimo roku 2003). Ze sledovaného pětiletého období byla nejvyšší produkce vypočtena v roce 2004. V roce 2007, kdy byla v kraji předběžně zjištěna nejnižší produkce, zaostala celková zemědělská produkce za hodnotou z roku 2006 o 1,2 %. Přispěla k tomu snižující se živočišná výroba. Objem živočišné produkce po roce 2005 stále klesá a její objem činil v roce 2007 oproti výchozímu roku 2003 o 30,7 % méně. Trendy v objemu zemědělských služeb a nezemědělských vedlejších činností nejsou ve sledovaném období jednoznačné.

Tab. 3.1.20 Produkce zemědělského odvětví v Karlovarském kraji v letech 2003 až 2007

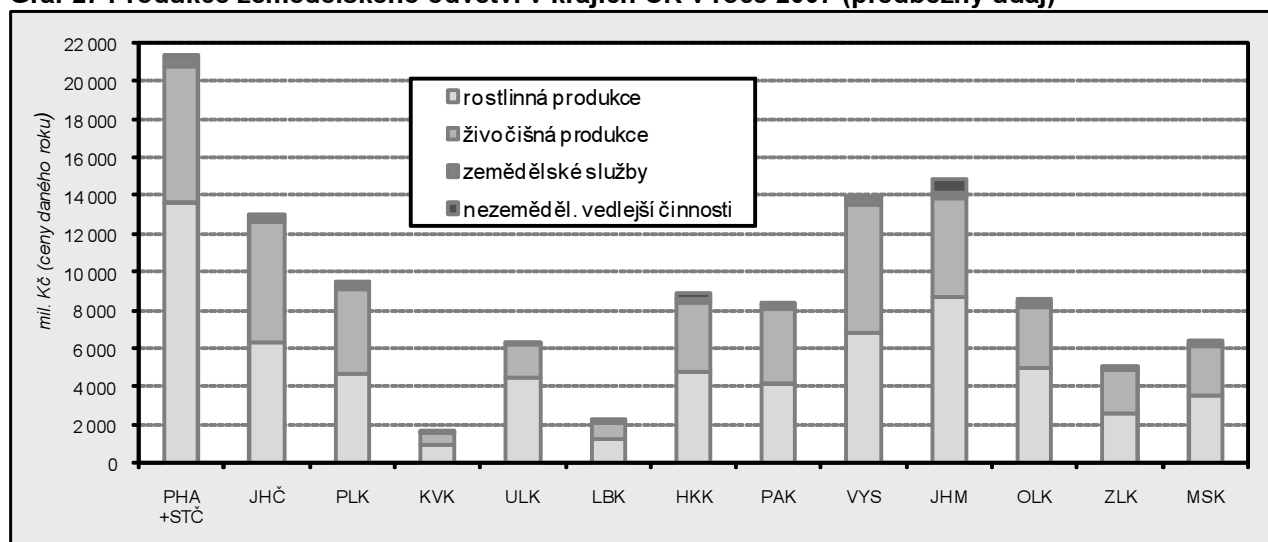
v mil. Kč ve stálých cenách roku 2000

	2003	2004	2005	2006	2007 předb.	Index 2007/2003
Produkce zemědělského odvětví celkem	1 428,5	1 599,3	1 530,9	1 410,9	1 393,7	97,6
v tom:						
rostlinná produkce	537,0	878,6	795,8	690,6	783,9	146,0
živočišná produkce	830,7	671,6	672,6	665,5	575,5	69,3
produkce zemědělských služeb	29,3	16,3	17,6	22,6	16,9	57,7
nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné)	31,5	32,7	45,0	32,1	17,4	55,2

Karlovarský kraj se objemem produkce zemědělského odvětví řadí spolu s Libereckým krajem mezi kraje s nejnižší zemědělskou produkcí. Na celkové produkci ČR se v roce 2007 podílel 1,4 %, z toho na rostlinné produkci z 1,5 % a živočišné produkci z 1,2 %.

⁵⁾ podrobnější metodické vysvětlivky jsou součástí publikace 2128-08 **Souhrnný zemědělský účet v jednotlivých krajích - definitivní výsledky za rok 2006 a semidefinitivní výsledky roku 2007**, vydané ČSÚ v listopadu 2008

Graf 27 Produkce zemědělského odvětví v krajích ČR v roce 2007 (předběžný údaj)

V porovnání s celostátní strukturou byla v roce 2007 v kraji nadprůměrně zastoupena rostlinná produkce, zatímco podíl živočišné produkce nedosahoval republikového průměru o 3,4 procentního bodu.

Tab. 3.1.21 Produkce zemědělského odvětví v Karlovarském kraji za rok 2007

v cenách daného roku, předběžný údaj

	Karlovarský kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)	Odchylka od průměru ČR (proc. body)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %		
Produkce zemědělského odvětví celkem	1 624,8	100,0	120 076,7	100,0	1,4	0,0
v tom:						
rostlinná produkce	966,4	59,5	66 460,8	55,3	1,5	4,1
živočišná produkce	608,0	37,4	48 985,3	40,8	1,2	-3,4
produkce zemědělských služeb	31,3	1,9	2 327,0	1,9	1,3	0,0
nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné)	19,1	1,2	2 303,6	1,9	0,8	-0,7

Rostlinná produkce byla v kraji v roce 2007 o 46,0 % vyšší než v roce 2003, avšak za produkci z roku 2004 zaostávala o 95 mil. Kč. Nejvíce se na tomto propadu podílely obiloviny (hlavně pšenice) a technické plodiny (především olejiny).

Tab. 3.1.22 Rostlinná produkce Karlovarského kraje v letech 2003 až 2007

v mil. Kč ve stálých cenách 2000

	2003	2004	2005	2006	2007 předb.	Index 2007/2003
Rostlinná produkce celkem	537,0	878,6	795,8	690,6	783,9	146,0
v tom:						
obiloviny (včetně osiva)	245,9	395,5	331,2	259,2	320,5	130,4
z toho:						
pšenice a špalda	133,9	249,4	199,5	157,5	191,0	142,6
žito a ozimé směsky	10,2	19,2	10,7	5,7	14,6	143,2
ječmen	76,9	95,9	91,6	79,6	87,3	113,5
oves a letní směsky	19,3	19,4	15,8	9,6	13,3	69,0
kukuřice na zrno	1,0	1,8	1,4	0,5	2,2	218,5
technické plodiny	77,2	148,6	108,6	111,5	134,4	174,0
z toho:						
olejiny (včetně osiva)	68,2	139,4	101,7	108,0	128,7	188,6
luskoviny (včetně osiva)	3,8	6,4	3,6	2,9	2,3	61,4
cukrová řepa	-	-	-	-	-	x
krmné plodiny	177,4	288,6	289,2	269,8	276,6	155,9
zelenina a zahradnické výr.	4,2	9,0	10,6	14,1	9,9	236,9
brambory (včetně sadby)	20,9	26,8	38,7	22,4	25,0	120,0
ovoce	4,0	5,2	4,0	4,1	4,8	119,3
ostatní rostlinné výrobky	7,4	5,0	13,5	9,4	12,7	170,6

Podíl obilovin na rostlinné produkci kraje se v roce 2007 dostal pod celostátní průměr, a to vlivem podprůměrného zastoupení kukuřice na zrno. Vyšší podíl na rostlinné produkci byl v kraji zjištěn hlavně u krmných plodin. Z celostátní produkce vybraných komodit měl Karlovarský kraj nejvyšší podíl na krmných plodinách a ovsu a letních směskách (3,3 %). Nadprůměrný podíl měly v roce 2007 krmné plodiny (o 17,1 procentního bodu). Naproti tomu kraj neprodukuje víno a ve velmi malém rozsahu ovoce (2,4 % republikového úhmu). Z obilovin byl zaznamenán nízký podíl produkce kukuřice na zrno.

Tab. 3.1.23 Rostlinná produkce Karlovarského kraje za rok 2007

	v cenách daného roku, předběžný údaj					
	Karlovarský kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)	Odchylka od průměru ČR (proc. body)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %		
Rostlinná produkce celkem	966,4	100,0	66 460,8	100,0	1,5	0,0
v tom:						
obiloviny (včetně osiva)	437,9	45,3	30 612,2	46,1	1,4	-0,7
z toho:						
pšenice a špalda	255,6	26,4	16 824,8	25,3	1,5	1,1
žito a ozimé směsky	22,8	2,4	741,6	1,1	3,1	1,2
ječmen	122,1	12,6	8 076,6	12,2	1,5	0,5
oves a letní směsky	19,1	2,0	569,8	0,9	3,3	1,1
kukuřice na zrno	2,4	0,3	3 717,0	5,6	0,1	-5,3
technické plodiny	171,3	17,7	14 517,9	21,8	1,2	-4,1
z toho:						
olejníny (včetně osiva)	164,9	17,1	10 157,5	15,3	1,6	1,8
luskoviny (včetně osiva)	2,8	0,3	323,3	0,5	0,9	-0,2
cukrová řepa	-	x	2 466,1	3,7	-	-3,7
krmné plodiny	293,4	30,4	8 784,7	13,2	3,3	17,1
zelenina a zahradnické výr.	12,4	1,3	4 619,8	7,0	0,3	-5,7
brambory (včetně sadby)	31,4	3,2	4 429,2	6,7	0,7	-3,4
ovoce	6,3	0,6	1 605,8	2,4	0,4	-1,8
víno	-	x	1 310,7	2,0	-	-2,0
ostatní rostlinné výrobky	13,8	1,4	580,5	0,9	2,4	0,5

Živočišná produkce se v kraji postupně snižuje, pokles se nezastavil ani v roce 2007 a další vývoj bude záviset na změně poptávky po mase a dalších živočišných produktech.

Hodnota prodaných hospodářských zvířat byla v roce 2007 v porovnání s rokem 2003 téměř o polovinu nižší. V průběhu sledovaných pěti let stále pozvolna klesala. Po roce 2005 se mírně začala zvyšovat produkce skotu. Produkce prasat se snižovala po celé sledované období. Pokles hodnoty prodané drůbeže byl nejvýraznější – oproti roku 2003 činilo snížení 75 %.

Tab. 3.1.24 Živočišná produkce Karlovarského kraje v letech 2003 až 2007

	v mil. Kč ve stálých cenách 2000					
	2003	2004	2005	2006	2007 předb.	Index 2007/2003
Živočišná produkce celkem	830,7	671,6	672,6	665,5	575,5	69,3
v tom:						
zvířata	463,4	355,1	324,8	308,0	249,7	53,9
z toho:						
skot	133,0	96,8	115,9	135,6	136,9	102,9
prasata	247,9	202,1	187,9	133,9	90,2	36,4
drůbež	80,0	46,7	13,6	36,8	20,2	25,2
živočišné výrobky	367,3	316,6	347,8	357,5	325,8	88,7
z toho mléko	277,1	248,2	285,1	289,3	255,7	92,3

Hlavní složku prodeje živočišných výrobků tvoří mléko. Proti roku 2003 byl u mléka zaznamenán pokles o 7,7 %. Nejvyšší jeho produkce byla zaznamenána v roce 2006, následující pokles snížil hodnotu prodaného mléka pod úroveň roku 2003.

Tab. 3.1.25 Živočišná produkce Karlovarského kraje za rok 2007

v cenách daného roku, předběžný údaj

	Karlovarský kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)	Odchylka od průměru ČR (proc. body)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %		
Živočišná produkce celkem	608,0	100,0	48 985,3	100,0	1,2	0,0
v tom:						
zvířata	274,9	45,2	25 715,1	52,5	1,1	-7,3
z toho:						
skot	179,5	29,5	7 808,6	15,9	2,3	13,6
prasata	72,4	11,9	11 367,7	23,2	0,6	-11,3
drůbež	20,5	3,4	6 348,7	13,0	0,3	-9,6
živočišné výrobky	333,0	54,8	23 270,2	47,5	1,4	7,3
z toho mléko	273,1	44,9	21 122,5	43,1	1,3	1,8

V porovnání s rokem 2003 se snížil podíl kraje na živočišné produkci celé republiky, a to v důsledku nižšího prodeje hospodářských zvířat, zvláště prasat a drůbeže.

Údaje roku 2007 potvrzují specializaci kraje na rostlinnou produkci, a to zejména na prodej krmných plodin.

Data o produkci zemědělského odvětví v hodnotovém vyjádření za rok 2008 budou k dispozici až ve 4. čtvrtletí t. r.⁶⁾.

3.2. Lesnictví

Karlovarský kraj svým charakterem není uzpůsoben k výraznějšímu rozvoji zemědělství, ale lesnictví a zpracování dřeva jsou důležitými odvětvími hospodářství kraje, který je z více než 42 % zalesněn.

V České republice došlo od roku 2000 do roku 2007 k nárůstu plochy lesů o 0,5 %, v Karlovarském kraji o 0,6 %. Z hlediska druhového složení lesů převládají v celém Karlovarském kraji porosty jehličnatých stromů, které se rozkládají na 1 163 km² (83,3 %) a tvoří je převážně smrk (83,9 %) a borovice (11,8 %). Z listnatých stromů, které zaujímají 222 km² (15,9 %) jsou nejvíce zastoupeny břízy (28,3 %) a buky (20,0 %).

Tab. 3.2.1 Lesy v krajích České republiky podle dřevin

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

ha

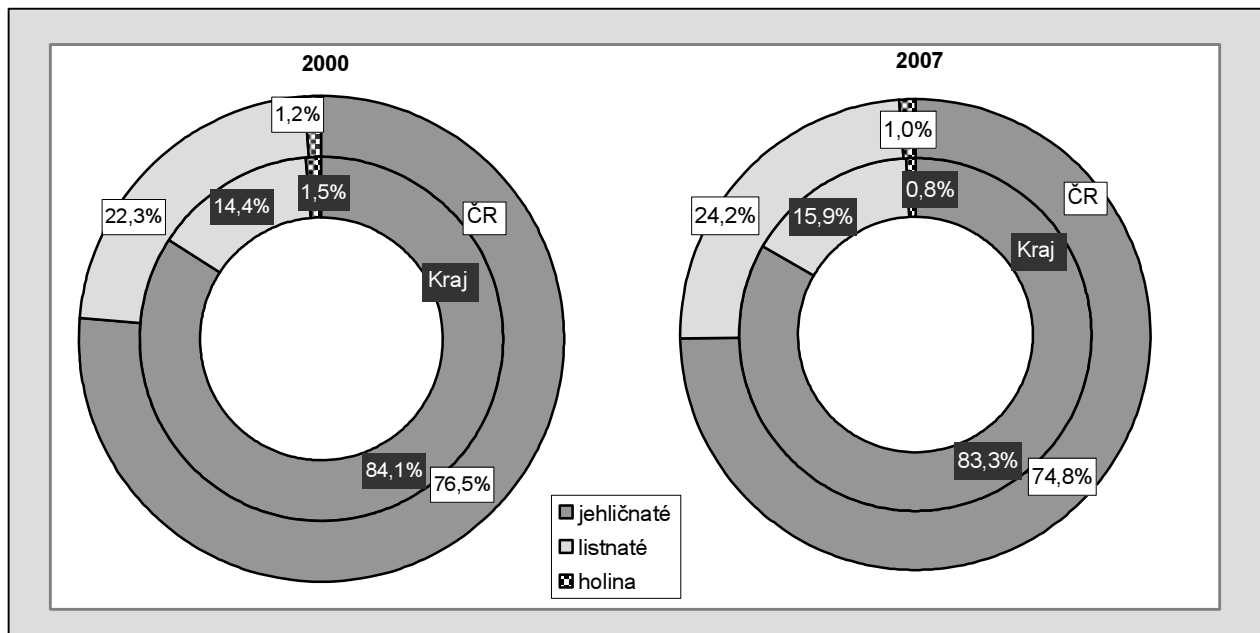
	Lesy celkem		v tom						z jehličnatých smrk	
			jehličnaté celkem		listnaté celkem		holina		2000	2007
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007		
Česká republika	2 582 836	2 595 182	1 975 065	1 941 582	576 808	627 548	30 963	26 052	1 397 012	1 369 695
v tom kraje:										
Hl. město Praha	4 641	4 704	1 726	1 611	2 857	3 062	58	30	533	409
Středočeský	297 099	300 078	217 295	213 668	77 020	83 145	2 784	3 265	116 688	113 995
Jihočeský	367 041	370 798	321 051	320 042	41 773	47 039	4 217	3 717	206 572	207 467
Plzeňský	292 264	293 996	257 131	252 980	32 403	38 817	2 730	2 200	171 038	167 189
Karlovarský	138 716	139 619	116 606	116 302	20 010	22 179	2 099	1 139	97 828	97 567
Ústecký	155 209	156 642	90 575	88 556	62 044	65 447	2 590	2 639	59 244	57 437
Liberecký	135 364	135 329	109 103	106 592	24 147	27 622	2 115	1 115	70 928	69 175
Královéhradecký	143 958	144 306	111 645	110 474	29 868	32 617	2 445	1 215	88 200	86 584
Pardubický	130 080	130 527	106 087	105 104	22 104	23 844	1 889	1 579	75 430	74 596
Vysočina	208 703	202 655	187 273	179 891	18 951	20 649	2 478	2 115	153 807	149 036
Jihomoravský	191 286	196 852	98 111	97 608	90 990	97 371	2 185	1 873	53 656	52 439
Olomoucký	175 733	178 946	126 419	126 242	47 099	50 959	2 215	1 745	107 612	107 093
Zlínský	154 320	154 421	90 027	87 549	62 861	65 252	1 432	1 620	69 635	68 185
Moravskoslezský	188 423	186 308	142 016	134 963	44 682	49 545	1 726	1 800	125 842	118 521

⁶⁾ data nevyjdou v samostatné tištěné publikaci, ale budou 30. listopadu 2009 zveřejněna na internetových stránkách ČSÚ v dokumentu w-21 28-09 Souhrnný zemědělský účet v jednotlivých krajích - definitivní výsledky za rok 2007 a semidefinitivní výsledky roku 2008

Jelikož lesy s vyšším podílem listnatých dřevin jsou odolnější vůči povětrnostním vlivům, suchu a hmyzím škůdcům, směřuje vývoj k vyššímu zalesňování těmito dřevinami. V Karlovarském kraji vzrostly plochy listnatých stromů za sledované období o 10,8 % (v ČR o 8,8 %).

Dalším pozitivem je snižování ploch holin, ke kterému dochází ve všech krajích republiky kromě Středočeského, Ústeckého, Zlínského a Moravskoslezského. Holiny tvoří 1,0 % českých lesů a Karlovarský kraj se drží pod tímto průměrem (0,8 %). Od roku 2000 byla plocha holin v ČR snížena o 15,9 %, v Karlovarském kraji dokonce o 45,7 %.

Graf 28 Struktura lesů v ČR a v Karlovarském kraji v roce 2000 a 2007

Z celkové plochy lesů Karlovarského kraje se 47,4 % nachází na území karlovarského okresu. Kromě Sokolovska se ve zbývajících dvou okresech plochy lesů za sledované období zvětšují. Úbytek ploch jehličnatých lesů zaznamenávají všechny okresy Karlovarského kraje na úkor zvětšujícím se plochám listnatých lesů. Při zalesňování se zvýrazňuje zastoupení buku před břízou.

Tab. 3.2.2 Lesy v okresech Karlovarského kraje podle dřevin

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

ha

	Lesy celkem		v tom						z jehličnatých smrk		z listnatých			
			jehličnaté celkem		listnaté celkem		holina				bříza		buk	
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Karlovarský kraj	138 716	139 619	116 606	116 302	20 010	22 179	2 099	1 139	97 828	97 567	6 073	6 278	3 740	4 426
v tom okresy:														
Cheb	36 230	36 319	32 389	32 366	3 545	3 705	295	248	26 050	26 095	1 413	1 401	454	524
Karlovy Vary	65 259	66 197	52 153	52 140	11 733	13 375	1 373	681	44 191	44 139	2 332	2 618	2 845	3 230
Sokolov	37 227	37 103	32 064	31 796	4 732	5 099	431	209	27 586	27 332	2 328	2 258	442	672

Z hlediska struktury pozemků jednotlivých správních obvodů vychází nejvyšší podíl **zalesnění** na Kraslicko (69,0 %) a Ostrovsko (59,9 %), nejmenší zastoupení lesních porostů najdeme na Chebsku (27,1 %) a Karlovarsku (38,0 %).

Při pohledu na zalesnění Karlovarského kraje z hlediska správních obvodů obcí s rozšířenou působností zjišťujeme, že největší plocha lesů se nachází na Karlovarsku (31,7 %) a naopak nejméně lesů kraje je na Ašsku (4,9 %).

Tab. 3.2.3 Lesy ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Karlovarského kraje podle dřevin

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

ha

	Lesy celkem		v tom						z jehličnatých smrk		z listnatých			
			jehličnaté celkem		listnaté celkem		holina		2003	2007	bříza		buk	
	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007			2003	2007	2003	2007
Karlovarský kraj	140 687	139 619	117 878	116 302	21 625	22 179	1 184	1 139	99 015	97 567	6 216	6 278	4 322	4 426
v tom SO ORP:														
Aš	6 863	6 867	6 088	6 065	721	745	53	56	4 781	4 767	300	306	80	81
Cheb	14 411	13 180	12 275	11 107	2 049	1 994	86	79	8 120	6 979	1 013	1 005	180	128
Karlovy Vary	44 242	44 242	33 484	33 314	10 259	10 460	499	468	26 635	26 536	1 713	1 720	2 348	2 353
Kraslice	17 761	17 761	16 696	16 696	971	971	94	94	14 708	14 708	522	522	141	141
Mariánské Lázně	19 462	19 574	18 222	18 216	1 095	1 212	145	146	17 148	17 194	147	160	291	345
Ostrov	18 650	18 654	15 808	15 804	2 661	2 669	180	181	14 761	14 759	823	828	844	846
Sokolov	19 299	19 343	15 305	15 100	3 868	4 128	126	115	12 863	12 625	1 698	1 736	436	531

V jednotlivých správních obvodech je **složení porostní plochy lesů** odlišné, a to zejména podle fyzicko-geografických podmínek. Na Kraslicku, které se rozkládá většinou území v Krušných horách a tedy vyšších a vlhčích polohách, převažuje smrkový (82,8 %) porost a listnaté stromy tvoří pouze 5,5 % plochy lesů. Mariánskolázeňsko leží převážně na území Slavkovského lesa a jeho porostní plocha je také z velké části tvořena smrkovými lesy (87,8 %). Oproti tomu Chebsko, které leží v nižších a sušších polohách, má zastoupení smrkového porostu jen 52,9 %, zato borovicových lesů je zde 27,4 % a zastoupení listnatých stromů činí 15,1 %. Podobné složení lesních porostů je na Karlovarsku, kde jsou smrky zastoupeny 60,0 %, borovice 10,4 % a podíl listnatých stromů je 23,6 %, což je největší zastoupení v kraji. Listnaté stromy na Karlovarsku tvoří téměř polovinu všech listnatých porostů kraje. Vysoký podíl listnatých lesů je i na Sokolovsku (21,3 %), kde po důlní činnosti zůstala rozsáhlá území s výsypkami a zde se dobře daří bříze, která představuje 42,1 % listnatých stromů Sokolovska. Holiny tvoří 0,8 % (1 139 ha) plochy lesů kraje a nejvyšší podíl z porostní plochy měly v roce 2007 na Karlovarsku (1,0 %) a Ostrovsku (1,0 %).

Tab. 3.2.4 Lesy v krajích České republiky podle kategorií a subkategorií

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

ha

	Lesy celkem		v tom						z lesa ochranného mimořádně nepříznivá stanoviště		z lesa zvláštního určení území národních parků a nar. přírodních rezervací	
			les hospodářský		les ochranný		les zvláštního určení		2000	2007	2000	2007
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007				
Česká republika	2 582 836	2 595 182	1 981 885	1 957 301	89 422	70 545	511 529	567 336	67 224	49 586	99 118	97 491
v tom kraje:												
Hl. město Praha	4 641	4 704	91	69	92	402	4 458	4 233	92	402	-	-
Středočeský	297 099	300 078	195 083	217 981	9 544	8 673	92 471	73 424	9 544	8 673	8 796	3 639
Jihočeský	367 041	370 798	280 087	292 652	8 245	5 666	78 708	72 481	8 122	5 528	28 147	26 987
Plzeňský	292 264	293 996	235 860	239 667	16 980	3 827	39 423	50 503	11 151	3 547	24 241	29 835
Karlovarský	138 716	139 619	86 626	73 397	6 500	4 224	45 590	61 998	6 141	3 226	326	131
Ústecký	155 209	156 642	113 365	85 563	12 438	9 093	29 406	61 986	11 888	8 543	468	6 372
Liberecký	135 364	135 329	93 220	85 335	5 691	11 523	36 454	38 471	3 744	5 837	7 014	7 852
Královéhradecký	143 958	144 306	101 585	97 160	13 751	12 182	28 621	34 964	6 812	5 457	15 432	12 962
Pardubický	130 080	130 527	115 590	115 827	2 298	2 144	12 191	12 556	1 540	1 597	734	871
Vysočina	208 703	202 655	193 059	187 761	1 835	1 260	13 809	13 634	1 835	1 260	2 889	774
Jihomoravský	191 286	196 852	131 165	130 743	3 405	3 845	56 716	62 264	3 405	3 845	7 851	6 015
Olomoucký	175 733	178 946	137 842	136 329	5 930	5 527	31 961	37 090	2 011	1 255	1 255	1 052
Zlínský	154 320	154 421	136 231	136 799	316	101	17 773	17 521	316	101	479	253
Moravskoslezský	188 423	186 308	162 080	158 020	2 397	2 079	23 946	26 210	624	313	1 484	747

Lesy se člení podle převažujících funkcí do třech kategorií, a to na lesy hospodářské, lesy ochranné a lesy zvláštního určení. **Lesy ochranné** jsou lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích, vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace, chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech, a lesy v klečovém lesním vegetačním stupni. **Lesy zvláštního určení** jsou lesy, které se nacházejí v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů, v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních

vod a na území národních parků a národních přírodních rezervací. **Lesy hospodářské** jsou takové, které nejsou zařazeny v kategorii lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení.

Karlovarský kraj patří mezi pět krajů s největší rozlohou lesů zvláštního určení, což odpovídá rozvinutému lázeňství kraje, postavenému na převážném využívání velkého přírodního potenciálu léčivých vod. Od roku 2000 do roku 2007 se plocha lesů zvláštního určení v Karlovarském kraji zvýšila o 36,0 % (ČR o 10,9 %). Naopak plocha mimořádně nepříznivých stanovišť z lesa ochranného se za sledované období snížila téměř o polovinu.

Při pohledu na zalesnění kraje podle kategorií a subkategorií z hlediska členění na okresy vidíme zvětšující se význam lesů zvláštního určení, a to převážně ve dvou okresech (Karlovy Vary a Cheb), kde se nacházejí naše největší lázeňská města – Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Jáchymov a Lázně Kynžvart. V okrese Karlovy Vary vzrostla plocha lesů zvláštního určení za sledované období téměř o polovinu.

Tab. 3.2.5 Lesy v okresech Karlovarského kraje podle kategorií a subkategorií

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

ha

	Lesy celkem		v tom						z lesa ochranného mimořádně nepříznivá stanoviště		z lesa zvláštního určení území národních parků a nár. přírodních rezervací	
			les hospodářský		les ochranný		les zvláštního určení		2000	2007	2000	2007
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Karlovarský kraj	138 716	139 619	86 626	73 397	6 500	4 224	45 590	61 998	6 141	3 226	326	131
v tom okresy:												
Cheb	36 230	36 319	13 593	10 963	748	620	21 888	24 736	748	620	-	-
Karlovy Vary	65 259	66 197	41 231	33 354	3 691	2 776	20 338	30 067	3 332	1 778	252	40
Sokolov	37 227	37 103	31 802	29 080	2 061	829	3 364	7 195	2 061	829	75	91

Podíl lesů ochranných na lesích Karlovarského kraje činí 3,0 % (4 224 ha) a z pohledu SO ORP jsou největší měrou zastoupeny na Ostrovsku (2 111 ha). Na Ašsku a Chebsku tento druh lesů není zastoupen vůbec. Podíl lesů zvláštního určení na karlovarských lesích je 44,6 %, to je o 22,7 procentního bodu více, než je průměr ČR. Je to dáno zejména velkou rozlohou ochranných pásem zdrojů přírodních léčivých vod a lázeňských lesů na Karlovarsku, Mariánskolázeňsku a Chebsku. Největší podíl lesů zvláštního určení (67,7 %) je ale na Ašsku, které se rozkládá na relativně malém území (14 375 ha), ale kde se nacházejí hned 3 přírodní parky, které zaujímají většinu území. Hospodářské lesy pak tvoří 52,6 % lesů kraje a jejich zastoupení se pohybuje od 32,2 % na Mariánskolázeňsku až po 87,5 % na Kraslicku.

Tab. 3.2.6 Lesy ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Karlovarského kraje podle kategorií a subkategorií

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

ha

	Lesy celkem		v tom						z lesa ochranného mimořádně nepříznivá stanoviště		z lesa zvláštního určení území národních parků a nár. přírodních rezervací	
			les hospodářský		les ochranný		les zvláštního určení		2003	2007	2003	2007
	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007
Karlovarský kraj	140 687	139 619	76 299	73 397	4 306	4 224	60 081	61 998	3 308	3 226	1 293	131
v tom SO ORP:												
Aš	6 863	6 867	2 218	2 435	-	-	4 645	4 432	-	-	-	-
Cheb	14 411	13 180	5 245	4 717	92	-	9 074	8 463	92	-	1 236	-
Karlovy Vary	44 242	44 242	20 781	21 243	349	665	23 112	22 333	349	665	-	-
Kraslice	17 761	17 761	15 548	15 548	642	642	1 571	1 571	642	642	3	3
Mariánské Lázně	19 462	19 574	8 596	6 303	656	620	10 210	12 651	656	620	-	-
Ostrov	18 650	18 654	9 571	9 619	2 110	2 111	6 969	6 924	1 113	1 113	40	40
Sokolov	19 299	19 343	14 342	13 532	456	186	4 501	5 624	456	186	13	88

3.3. Shrnutí

Zemědělství má v Karlovarském kraji méně významné postavení, což je dáno převážně geografickou polohou a odráží se to na podílu primárního sektoru na HDP v hodnotě 2,6 %. Také podíl zaměstnaných v tomto odvětví je jen 1,6 %. Karlovarský kraj dosahuje zároveň nejnižšího zornění v republice (40,8 %). Tím, že Karlovarský kraj patří mezi nejmenší kraje, existuje zde i nejmenší počet hospodařících subjektů a ti se zaměřují převážně na živočišnou výrobu.

Zemědělské podniky se sídlem v Karlovarském kraji mají ve struktuře osevních ploch jeden z nejnižších podílů obilovin v republice. Naopak podíl půdy ležící ladem byl v porovnání s celostátním průměrem osmkrát vyšší.

Intenzitou chovu skotu se kraj blíží průměru, ale intenzita chovu prasat je jedna z nejhorších. Živočišná výroba je v Karlovarském kraji charakterizována poklesem jak výroby hovězího, tak vepřového masa, přitom však užítkovost zaznamenává nárůst. U rostlinné produkce vývoj předznamenává postupný růst.

Také 42 % zalesnění Karlovarského kraje předznamenává omezené možnosti extenzivního rozvoje zemědělství v kraji. V Karlovarském kraji došlo za sledovaných 7 let k nárůstu plochy lesů o 0,6 % a z důvodu větší odolnosti vzrostli v kraji plochy listnatých stromů o 10,8 %. Dalším pozitivem je snižování holin, kdy v Karlovarském kraji byla plocha holin snížena dokonce o 45,7 %.